

II

(Acte fără caracter legislativ)

DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 25 iulie 2012

privind ajutorul de stat SA.23839 (C 44/2007) acordat de Franța în favoarea întreprinderii FagorBrandt

[notificat cu numărul C(2012) 5043]

(Numai textul în limba franceză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2013/283/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf ⁽¹⁾,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu articolele menționate anterior ⁽²⁾ și având în vedere observațiile acestora,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

(1) Prin scrisoarea din 6 august 2007, Franța a notificat Comisia cu privire la un ajutor de restructurare în favoarea grupului FagorBrandt.

⁽¹⁾ Începând cu 1 decembrie 2009, articolele 87 și 88 din Tratatul CE au devenit articolele 107 și, respectiv, 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”). În ambele cazuri, dispozițiile sunt identice, în esență. În sensul prezentei decizii, trimerile la articolele 107 și 108 din TFUE trebuie înțelese ca trimeri la articolele 87 și, respectiv, 88 din Tratatul CE, atunci când este cazul. TFUE a introdus, de asemenea, anumite modificări ale terminologiei, cum ar fi înlocuirea termenului „Comunitate” cu „Uniune”, a termenului „piață comună” cu „piață internă” și a termenului „Tribunal de Primă Instanță” cu „Tribunal”. Terminologia din TFUE va fi folosită pe tot cuprinsul prezentei decizii.

⁽²⁾ JO C 275, 16.11.2007, p. 18.

(2) Prin scrisoarea din 10 octombrie 2007, Comisia a informat Franța cu privire la decizia sa de a iniția procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”) împotriva ajutorului în cauză.

(3) Decizia Comisiei de a iniția procedura (denumită în continuare „decizia de inițiere a procedurii”) a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽³⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la ajutorul în cauză.

(4) Comisia a primit observații de la trei părți interesate, și anume de la doi dintre concurenți și de la beneficiarul ajutorului. Electrolux și-a prezentat observațiile prin scrisoarea din 14 decembrie 2007. În urma unei reuniuni cu serviciile Comisiei, care a avut loc la 20 februarie 2008, Electrolux a transmis observații suplimentare prin scrisorile din 26 februarie 2008 și 12 martie 2008. Un concurent care dorește să își păstreze anonimatul și-a prezentat observațiile prin scrisoarea din 17 decembrie 2007 ⁽⁴⁾. FagorBrandt și-a prezentat observațiile prin scrisoarea din 17 decembrie 2007. Comisia a transmis Franței toate observațiile prin scrisorile din 15 ianuarie 2008 și din 13 martie 2008, acordându-i posibilitatea de a prezenta comentarii pe marginea acestora, și a primit comentariile Franței prin scrisoarea din 15 februarie 2008, precum și printr-un document prezentat cu ocazia reuniunii din 18 martie 2008 [a se vedea considerentul (5)].

⁽³⁾ A se vedea nota de subsol nr. 2.

⁽⁴⁾ Partea interesată în cauză solicitase prelungirea termenului de o lună pentru a-și prezenta observațiile prin telefon și prin scrisoarea din 16 decembrie 2007, solicitare la care Comisia nu s-a opus.

- (5) Prin scrisoarea din 13 noiembrie 2007, Franța a prezentat Comisiei observațiile sale cu privire la decizia de inițiere a procedurii. La 18 martie 2008, a avut loc o reuniune între serviciile Comisiei, autoritățile franceze și FagorBrandt. În urma reuniunii, autoritățile franceze au transmis informații prin scrisorile din 24 aprilie 2008 și din 7 mai 2008. La 12 iunie 2008, a avut loc o a doua reuniune la care au participat aceleași părți. În urma reuniunii, autoritățile franceze au transmis informații prin scrisoarea din 9 iulie 2008. La 15 iulie 2008, Comisia a solicitat informații suplimentare, furnizate de autoritățile franceze la 16 iulie 2008.
- (6) La 21 octombrie 2008, sub rezerva unor condiții, Comisia a luat o decizie pozitivă privind ajutorul de restructurare de 31 de milioane EUR acordat întreprinderii FagorBrandt ⁽⁵⁾ (denumită în continuare „decizia din 21 octombrie 2008”).
- (7) Decizia a fost anulată de Tribunal la 14 februarie 2012 ⁽⁶⁾ (denumită în continuare „hotărârea Tribunalului din 14 februarie 2012”) din cauza unei duble erori vădite de apreciere: pe de o parte, luarea în considerare a unei măsuri compensatorii nevalabile și, pe de altă parte, lipsa analizei efectului cumulativ asupra concurenței al unui vechi ajutor incompatibil, acordat de autoritățile italiene (denumit în continuare „ajutorul italian”) și nerecuperat încă, cu ajutorul aprobat.
- (8) În consecință, Comisia trebuie să adopte o nouă decizie finală. În acest scop, în conformitate cu jurisprudența Tribunalului ⁽⁷⁾, Comisia nu poate decât să ia în calcul informațiile de care dispunea la acel moment, și anume la 21 octombrie 2008 (a se vedea secțiunea „6.2.2. Cadrul temporal al analizei”).

2. DESCRIERE

- (9) Ajutorul în cauză este un ajutor de restructurare. Suma prevăzută a ajutorului este de 31 de milioane EUR și este furnizată de Ministerul Economiei, Finanțelor și Muncii din Franța. Beneficiarul ajutorului este întreprinderea FagorBrandt S.A., care deține mai multe filiale în cadrul cărora se desfășoară activități de producție și de comercializare.
- (10) Autoritățile franceze arată că, date fiind resursele disponibile și în absența ajutorului de stat, FagorBrandt S.A. s-ar afla în incapacitatea de a face față dificultăților. Potrivit Franței, subvenția directă de 31 de milioane EUR va permite finanțarea a jumătate din cheltuielile de restructurare ⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ JO L 160, 23.9.2009, p. 11.

⁽⁶⁾ Hotărârea Tribunalului din 14 februarie 2012, *Electrolux și Whirlpool Europe/Comisia* (T-115/09 și T-116/09, nepublicată încă în Reperțoriu).

⁽⁷⁾ A se vedea hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2008, *Alitalia/Comisia* (T-301/01, Rec.2008 p. II-01753).

⁽⁸⁾ Pentru o descriere a planului de restructurare, a se vedea punctul 11 și următoarele din decizia de inițiere a procedurii.

- (11) Grupul FagorBrandt (denumit în continuare „FagorBrandt”) aparține indirect întreprinderii Fagor Electrodomésticos S. Coop (denumită în continuare „Fagor”), o cooperativă aflată sub incidența legislației spaniole. Capitalul acestei întreprinderi cooperative este împărțit între aproximativ 3 500 de membri (salariați-asociați), dintre care niciunul nu poate deține mai mult de 25 % din capitalul cooperativei.
- (12) Fagor face parte, la rândul său, dintr-un grup de cooperative numit Mondragón Corporación Cooperativa (denumit în continuare „MCC”), în cadrul căruia fiecare cooperativă își păstrează autonomia juridică și financiară. Fagor aparține diviziei „Gospodărie” din cadrul grupului sectorial „Industria” al MCC.
- (13) FagorBrandt a realizat o cifră de afaceri de 903 milioane EUR în 2007. Aceasta este prezentă în toate ramurile de activitate din sectorul electrocasnicelor mari, acoperind trei mari categorii de aparate pentru: spălat (mașini de spălat vase, mașini de spălat rufe, uscătoare de rufe, mașini de spălat cu uscător), răcit (frigidere, lăzi și vitrine frigorifice) și gătit (cuptoare tradiționale, cuptoare cu microunde, aragazuri, plite, hote).

3. MOTIVE CARE AU CONDUS LA INIȚIEREA PROCEDURII

- (14) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoielile, invocând următoarele cinci motive: riscul de eludare a interdicției de a acorda ajutoare de restructurare întreprinderilor nou-înființate; riscul de eludare a obligației de rambursare a ajutorului incompatibil; rezerve în ceea ce privește restabilirea viabilității pe termen lung a întreprinderii; insuficiența măsurilor compensatorii; rezerve în ceea ce privește limitarea ajutorului la minimumul necesar și, în special, în ceea ce privește contribuția beneficiarului.

3.1. Riscul de eludare a interdicției de a acorda ajutoare de restructurare întreprinderilor nou-înființate

- (15) Fiind creată în ianuarie 2002, întreprinderea FagorBrandt era, conform punctului (12) din Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (denumite în continuare „orientările privind restructurarea”) ⁽⁹⁾, o întreprindere nou-înființată până în luna ianuarie 2005, și anume timp de trei ani după instituirea sa. Aceasta înseamnă că, atât în momentul în care întreprinderea

⁽⁹⁾ JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

a beneficiat de scutirea fiscală prevăzută la articolul 44f din Codul Fiscal General (denumită în continuare „ajutorul acordat în baza articolului 44f”), cât și atunci când, în decembrie 2003, Comisia a declarat ajutorul ca fiind incompatibil și a dispus recuperarea acestuia ⁽¹⁰⁾, FagorBrandt era o întreprindere nou-înființată. Prin urmare, conform punctului (12) din orientările privind restructurarea, întreprinderea nu era eligibilă pentru un ajutor de restructurare. În consecință, faptul că Franța nu a recuperat ajutorul declarat incompatibil în decembrie 2003 până în momentul în care întreprinderea nu mai putea fi considerată o întreprindere nou-înființată și devenea astfel eligibilă pentru primirea de ajutoare de restructurare ar putea constitui o eludare a interdicției prevăzute la punctul (12) din orientările privind restructurarea.

3.2. Riscul de eludare a obligației de rambursare a ajutorului incompatibil

- (16) Observând că ajutorul notificat pare că servește, în mare parte, finanțării rambursării ajutorului acordat în baza articolului 44f, Comisia are îndoieli cu privire la faptul că ajutorul notificat nu constituie o eludare a obligației de rambursare a ajutorului incompatibil, făcând astfel încât recuperarea acestuia să fie nulă și neavenită.

3.3. Rezerve cu privire la viabilitatea pe termen lung a întreprinderii

- (17) În ceea ce privește restabilirea viabilității pe termen lung a întreprinderii, Comisia și-a exprimat două rezerve. Pe de o parte, observând că cifra de afaceri estimată pentru 2007 a crescut cu aproximativ 20 % față de cea din anul precedent, Comisia s-a întrebat pe ce elemente se bazează această previzionare. Pe de altă parte, Comisia a remarcat că planul de restructurare nu indică modul în care FagorBrandt intenționează să asigure rambursarea ajutorului incompatibil primit de filiala sa din Italia.

3.4. Insuficiența măsurilor compensatorii

- (18) Comisia și-a exprimat, de asemenea, rezervele cu privire la faptul că lipsa punerii în aplicare a unor măsuri compensatorii suplimentare celor deja introduse în cadrul planului de restructurare ar putea fi acceptabilă. Comisia a reamintit că:

- (i) orientările privind restructurarea [punctele (38) – (41)] obligă beneficiarii care îndeplinesc criteriul de „întreprindere mare” să instituie măsuri compensatorii;
- (ii) pe de o parte, în absența ajutorului, FagorBrandt ar ieși de pe piață, iar, pe de altă parte, concurenții săi sunt, în principal, întreprinderi europene. Prin urmare, dispariția FagorBrandt ar permite concurenților europeni să își mărească în mod semnificativ vânzările și producția;

⁽¹⁰⁾ Decizia Comisiei din 16 decembrie 2003, privind schema de ajutoare de stat pusă în aplicare de către Franța în privința preluării întreprinderilor aflate în dificultate, JO L 108, 16.04.2004, p. 38.

- (iii) se pare că ansamblul de măsuri deja puse în aplicare nu pot fi luate în considerare ca măsuri compensatorii, conform punctului (40) din orientările privind restructurarea;

- (iv) în cele din urmă, Comisia a subliniat faptul că orientările în vigoare în momentul examinării cazurilor Bull ⁽¹¹⁾ și Euromoteurs ⁽¹²⁾, invocate de Franța, nu impuneau aplicarea unor măsuri compensatorii. De asemenea, Comisia a evidențiat și alte diferențe majore între cazurile respective și cazul de față.

3.5. Rezerve cu privire la contribuția beneficiarului

- (19) În cele din urmă, Comisia și-a exprimat rezervele cu privire la îndeplinirea condițiilor prevăzute la punctele (43) și (44) din orientările privind restructurarea. Pe de o parte, autoritățile franceze nu au inclus rambursarea ajutorului acordat în baza articolului 44f în costurile de restructurare și, pe de altă parte, acestea nu au explicat proveniența anumitor sume considerate drept „efort propriu al beneficiarului”.

4. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE

4.1. Observațiile întreprinderii Electrolux

- (20) Electrolux arată că, pentru a răspunde provocărilor concurenței mondiale, a pus în aplicare planuri de restructurare majore și foarte costisitoare. Pentru a rămâne competitivă, întreprinderea a fost obligată să ia măsuri drastice precum închiderea a opt fabrici din Europa de Vest, a căror producție a fost, în principal, transferată către alte fabrici existente în Europa și către altele noi din Polonia și Ungaria. Cea mai mare parte a întreprinderilor din sectorul „electrocasnicelor mari” au desfășurat astfel de operațiuni de restructurare. În consecință, întreprinderea reclamă faptul că FagorBrandt ar putea primi o subvenție pentru a putea face față unei situații pe care celelalte întreprinderi din sector trebuie să o gestioneze fără a primi vreun ajutor asemănător. Ajutorul ar denatura concurența în detrimentul altor întreprinderi.

4.2. Observațiile celui de-al doilea concurent

- (21) În primul rând, concurentul, care dorește să-și păstreze anonimatul, estimează că ajutorul planificat nu va permite restabilirea viabilității pe termen lung a întreprinderii. Acesta consideră că este necesară o reorganizare industrială substanțială pentru a asigura supraviețuirea

⁽¹¹⁾ Decizia Comisiei din 1 decembrie 2004 privind ajutorul de stat pe care Franța intenționează să îl pună în aplicare în favoarea întreprinderii Bull, JO L 342, 24.12.2005, p. 81, considerentele 55-63.

⁽¹²⁾ Decizia Comisiei din 26 aprilie 2006 privind ajutorul de stat pe care Franța intenționează să îl pună în aplicare în favoarea întreprinderii Euromoteurs, JO L 307, 7.11.2006, p. 213, considerentele 30-31 și 42.

întreprinderii. Tot acesta estimează însă că FagorBrandt nu va dispune de mijloacele pentru finanțarea investițiilor necesare. De asemenea, ajutorul nu va permite întreprinderii FagorBrandt să atingă dimensiunile necesare pentru a-ți îmbunătăți poziția în cadrul negocierilor cu marii distribuitori, care preferă furnizori cu o prezență mai importantă în Uniunea Europeană.

- (22) În al doilea rând, concurentul consideră că ajutorul nu este limitat la minimumul necesar, întrucât FagorBrandt ar putea primi fondurile necesare restructurării sale de la acționarul său și de la cooperativa (respectiv MCC, din care face parte banca Caja Laboral) din care acesta din urmă face parte.
- (23) În al treilea rând, concurentul estimează că ajutorul este de natură să afecteze concurența și schimburile comerciale dintre statele membre. Pe de o parte, majoritatea întreprinderilor din sector desfășoară activități de producție în Europa, prin urmare, pot fi considerate europene. Întreprinderile concurente din Asia și Turcia nu reprezintă o prezență semnificativă decât în cazul anumitor produse. Pe de altă parte, FagorBrandt este a cincea cea mai mare întreprindere din sector la nivel european și deține o poziție solidă pe piața franceză, spaniolă și poloneză. Concurentul consideră, în consecință, că, în lipsa unor măsuri compensatorii, ajutorul nu ar putea fi declarat compatibil de către Comisie.
- (24) În al patrulea rând, acordarea de ajutoare ilegale în trecut de către Franța și Italia conduce la două concluzii: pe de o parte, dificultățile întreprinderii FagorBrandt sunt recurente, punându-se problema viabilității acesteia; pe de altă parte, ajutorul notificat va servi, probabil, la rambursarea ajutoarelor ilegale, eludând astfel obligația de rambursare.

4.3. Observațiile întreprinderii FagorBrandt

- (25) Observațiile întreprinderii FagorBrandt sunt similare cu cele ale autorităților franceze, prezentate în rezumat în continuare.

5. OBSERVAȚIILE FRANȚEI

5.1. Observațiile Franței cu privire la decizia de inițiere a procedurii

- (26) În ceea ce privește posibila eludare a interdicției de acordare a ajutoarelor de restructurare pentru întreprinderile nou înființate, autoritățile franceze nu contestă că FagorBrandt trebuie considerată „întreprindere nou înființată” pe durata celor trei ani de la înființarea acesteia, în conformitate cu punctul (12) din orientările privind restructurarea. Totuși, autoritățile franceze observă că problema unui posibil ajutor de restructurare în favoarea FagorBrandt nu s-a pus decât în cursul anului 2006, ca urmare a dificultăților cu care întreprinderea s-a confruntat începând cu anul 2004 și ținând cont de degradarea situației sale financiare începând din 2005, și anume pe parcursul celui de-al cincilea an de funcționare. Cu alte cuvinte, întreprinderea nu avea motive să solicite un ajutor de restructurare înainte de a se afla într-o situație care să justifice un astfel de ajutor, adică în 2006. În consecință, problema unei eventuale eludări a regulii celor „trei ani” este fără obiect.

- (27) În ceea ce privește posibilitatea ca ajutorul notificat să facă nulă și neavenită obligația de rambursare, Franța amintește că întreprinderea nu se află în dificultate numai pentru că ar trebui să ramburseze ajutorul. Dificultățile financiare au început de fapt din anul 2004, iar situația s-a degradat considerabil în 2005 și 2006. Potrivit concluziilor Comisiei din decizia de inițiere a procedurii, întreprinderea se află într-adevăr în dificultate în sensul orientărilor privind restructurarea. Franța conchide că, din acest motiv, întreprinderea este *eligibilă* pentru a primi un ajutor de restructurare în cazul în care celelalte condiții ale unui astfel de ajutor sunt, de asemenea, îndeplinite. Întrebarea dacă întreprinderea ar putea sau nu să depășească dificultățile din 2007 sau 2008 dacă nu ar trebui să ramburseze ajutorul nu are nicio relevanță deoarece rambursarea ajutorului este obligatorie încă din momentul deciziei negative adoptate de Comisie în 2003 cu privire la schema de ajutor care face obiectul articolului 44f. Prin urmare, acumularea dificultăților financiare este cea care justifică solicitarea ajutorului, dificultățile fiind cauzate de costurile de restructurare deja suportate de întreprindere, de nefinalizarea restructurării, dar și de toate celelalte cheltuieli de care aceasta trebuie să țină cont, inclusiv rambursarea ajutorului.

- (28) În ceea ce privește restabilirea viabilității pe termen lung și cele două rezerve exprimate în decizia de inițiere, autoritățile franceze remarcă următoarele aspecte. Referitor la previzionarea unei creșteri cu 20 % a cifrei de afaceri pentru anul 2007 în comparație cu exercițiul financiar 2006, aceasta poate fi în principal explicată prin modificarea domeniului de activitate a întreprinderii FagorBrandt, survenită în 2006. În ceea ce privește neluarea în considerare a rambursării ajutorului ilegal primit de filiala sa italiană (acordat în cadrul preluării de către Brandt Italia a activităților din sectorul de aparate electrocasnice ale Ocean Spa), autoritățile franceze arată că rambursarea nu ar trebui să afecteze viabilitatea întreprinderii, ținând cont de faptul că suma pe care trebuie să o plătească în ultimă instanță Brandt Italia ar trebui să fie mai mică de 200 000 EUR, soldul fiind suportat de către vânzătorul activităților respective.

- (29) În ceea ce privește lipsa măsurilor compensatorii, Franța reia ideea că întreprinderea în cauză a cedat deja, în 2004, întreprinderea Brandt Components (fabrica din Nevers). Mai mult, întreprinderea și-a redus capacitatea de producție, sistând producția de lăzi frigorifice și de cuptoare cu microunde neîncăstrabile. Autoritățile franceze amintesc, de asemenea, că ajutorul a generat o denaturare foarte mică, ceea ce reduce necesitatea măsurilor compensatorii. Într-adevăr, FagorBrandt deține mai puțin de [0-5] % (*) din cota de piață la nivel european, ceea ce înseamnă foarte puțin în comparație cu principalii săi concurenți. Autoritățile franceze consideră, în plus, că prezența pe piață a întreprinderii permite evitarea situațiilor de oligopol. În cursul procedurii de investigație oficială, autoritățile franceze au propus punerea în aplicare a unor măsuri compensatorii suplimentare.

(*) Secret de afaceri.

(30) În ceea ce privește rezervele exprimate de Comisie față de limitarea ajutorului la minimul necesar și față de contribuția proprie a beneficiarului, autoritățile franceze remarcă următoarele elemente. Referitor la neluarea în considerare a rambursării ajutorului în costurile de restructurare, acestea arată că rambursarea unui ajutor incompatibil nu poate fi considerată, *a priori*, drept costuri de restructurare. Referitor la „efortul propriu al beneficiarului”, astfel cum este numit în notificare, autoritățile franceze arată că acesta se referă la împrumuturi bancare.

5.2. Comentariile Franței cu privire la observațiile părților interesate

(31) În ceea ce privește observațiile întreprinderii Electrolux, Franța subliniază că măsurile de restructurare adoptate de Electrolux și de alți concurenți nu au avut ca scop restabilirea unei situații economice dificile, ci consolidarea poziției pe piața aparatelor electrocasnice mari. În consecință, Franța consideră că situațiile respective nu sunt comparabile pentru FagorBrandt și concurenții săi care, în orice caz, dispun de mijloace financiare superioare, date fiind dimensiunile lor mult mai mari.

(32) În ceea ce privește observațiile legate de viabilitatea pe termen lung a FagorBrandt, formulate de întreprinderea care și-a păstrat anonimul, autoritățile franceze subliniază, în primul rând, că FagorBrandt a luat măsuri menite, în primă instanță, să limiteze pierderile și să consolideze profitul, astfel încât să poată obține, ulterior, o poziție mai bună pe piață, în special prin dezvoltarea [...].

(33) În ceea ce privește afirmația că ajutorul nu se limitează la minimul necesar deoarece FagorBrandt ar fi putut obține fonduri de la acționarii săi, autoritățile franceze subliniază că MCC nu este o societate *holding*, ci o mișcare cooperatistă. În cadrul acestei mișcări cooperatiste, fiecare întreprindere, inclusiv Fagor sau banca Caja Laboral, este independentă și se supune deciziilor propriilor lucrători-cooperatori, care sunt și proprietarii acesteia. Prin urmare, FagorBrandt nu poate să conteze decât pe susținerea financiară a Fagor, limitată la capacitățile actuale ale acesteia. Achiziția FagorBrandt a redus marjele de manevră ale Fagor din punct de vedere al fluxurilor de numerar, iar Fagor nu poate în prezent să accepte finanțări peste un anumit prag.

(34) În al treilea rând, ca răspuns la presupusele efecte negative asupra concurenței, autoritățile franceze evidențiază unele contradicții în observațiile părții interesate care și-a păstrat anonimul. Pe de o parte, aceasta afirmă că ajutorul ar afecta condițiile concurenței de pe piața europeană. Pe de altă parte, același anonim afirmă că FagorBrandt este o întreprindere prea mică în comparație cu marile întreprinderi concurente, ceea ce îi pune în pericol viabilitatea. În plus, referitor la lipsa măsurilor compensatorii, autoritățile franceze amintesc că au pus deja în aplicare măsuri compensatorii valabile și că propun, de asemenea, punerea în aplicare a unor măsuri noi.

(35) În al patrulea rând, ca răspuns la afirmațiile bazate pe acordarea anterioară a unor ajutoare ilegale de către Franța și Italia, Franța amintește că respectivele ajutoare ilegale nu vizau un program de restructurare a

întreprinderii ci un sistem care să favorizeze menținerea locurilor de muncă pe teritoriul său. Pe de altă parte, Franța subliniază, pe baza informațiilor comunicate Comisiei la 17 decembrie 2007 de către întreprinderea FagorBrandt, că nu există un raport real între valoarea ajutorului acordat (aproximativ 20 de milioane EUR ajutor net, după impozitare) și valoarea ajutorului incompatibil (aproximativ 27,3 milioane EUR după calcularea dobânzii). În plus, cheltuielile de restructurare sunt evaluate la 62,5 milioane EUR, prin urmare, sunt net superioare ajutorului de restructurare solicitat. În cele din urmă, autoritățile franceze amintesc caracterul fungibil al cheltuielilor.

(36) În ceea ce privește observațiile transmise Comisiei de către întreprinderea FagorBrandt, autoritățile franceze arată că nu pot decât să fie de acord cu respectivele elemente de clarificare, cu atât mai mult cu cât acestea vin în completarea propriilor lor observații.

6. EVALUAREA AJUTORULUI

6.1. Existența unui ajutor în temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE

(37) Comisia consideră că măsura examinată constituie un ajutor de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) TFUE. Acesta ia forma unei subvenții a guvernului francez și, în consecință, este finanțată din resurse de stat și este imputabilă statului. Măsura se adresează exclusiv întreprinderii FagorBrandt, prin urmare, este selectivă. Subvenția favorizează întreprinderea FagorBrandt furnizându-i resurse suplimentare și ajutând-o să evite încetarea activităților. Prin urmare, măsura amenință să denatureze concurența între producătorii de aparate electrocasnice mari. În sfârșit, piața de aparate electrocasnice mari este caracterizată de schimburi comerciale importante între statele membre. În consecință, Comisia conchide că măsura notificată constituie un ajutor de stat. Franța nu contestă această concluzie.

6.2. Temeiul juridic al evaluării

6.2.1. Temeiul juridic al compatibilității ajutorului

(38) Articolul 107 alineatele (2) și (3) TFUE prevede derogări de la incompatibilitatea generală specificată la alineatul (1) din același articol. Derogările prevăzute la articolul 107 alineatul (2) din TFUE nu pot fi, în mod clar, aplicate cazului de față.

(39) În ceea ce privește derogările prevăzute la articolul 107 alineatul (3) TFUE, Comisia observă că, întrucât obiectivul ajutorului nu este regional, iar derogarea de la același alineat litera (b) în mod clar nu este aplicabilă, se aplică numai derogarea menționată la litera (c). Aceasta prevede autorizarea ajutoarelor de stat destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități economice în cazul în care acestea nu aduc modificări condițiilor schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun. În acest context, este cert că ajutoarele au fost acordate în scopul restabilirii viabilității pe termen lung a unei întreprinderi aflate în dificultate. Comisia a expus modul în care evaluează compatibilitatea unor astfel de ajutoare în orientările privind restructurarea.

Prin urmare, orientările respective vor servi drept teme juridic al evaluării. Comisia consideră că niciun alt cadru UE nu se poate aplica la cazul de față. De altfel, Franța nu a invocat nicio altă derogare de la TFUE. În plus, niciuna dintre părțile interesate nu a criticat alegerea acestui teme juridic, care a fost deja anunțat în decizia de inițiere a procedurii.

6.2.2. Cadrul temporal al analizei

- (40) În conformitate cu jurisprudența Tribunalului ⁽¹³⁾, după anularea uneia dintre deciziile sale, Comisia trebuie să își întemeieze noua analiză exclusiv pe informațiile de care dispunea la momentul adoptării deciziei anulate, în cazul de față la 21 octombrie 2008.
- (41) Prin urmare, evenimentele care s-au produs ulterior datei de 21 octombrie 2008 nu trebuie să fie luate în considerare. Schimbările sau evoluțiile pieței sau cele care privesc situația beneficiarului ajutorului trebuie eliminate din analiză. De asemenea, Comisia nu ia în considerare perioada de punere în aplicare a planului de restructurare posteroară lunii octombrie 2008 ⁽¹⁴⁾.
- (42) În același timp, Comisia nu are obligația de a relua investigarea cazului, nici măcar de a o completa cu noi expertize tehnice ⁽¹⁵⁾. Anularea unui act prin care se finalizează o procedură administrativă care cuprinde mai multe etape nu determină în mod necesar anularea întregii proceduri. Atunci când, ca în cazul de față, în pofida măsurilor de investigare care permit o analiză exhaustivă a compatibilității ajutorului, analiza efectuată de către Comisie se dovedește a fi incompletă și determină astfel nelegalitatea deciziei, procedura prin care se urmărește înlocuirea acestei decizii poate fi reluată pe baza măsurilor de investigare deja realizate ⁽¹⁶⁾.
- (43) În plus, întrucât Comisia trebuie să își întemeieze noua analiză exclusiv pe informațiile de care dispunea în octombrie 2008, informații în privința cărora autoritățile franceze și FagorBrandt și-au prezentat deja observațiile, nu este necesar ca acestea să fie consultate din nou ⁽¹⁷⁾. În cele din urmă, dreptul terților interesați de a-și expune observațiile a fost asigurat prin publicarea în Jurnalul Oficial a deciziei de inițiere a procedurii ⁽¹⁸⁾ și nicio dispoziție din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 nu impune să li se ofere din nou această posibilitate în cazul în care planul de restructurare inițial este modificat în cursul investigării ⁽¹⁹⁾.

- (44) Astfel, prezenta decizia este fondată numai pe elementele disponibile la data de 21 octombrie 2008.

6.3. Eligibilitatea întreprinderii pentru ajutoarele de restructurare

- (45) Pentru a beneficia de ajutor de restructurare, întreprinderea trebuie, în primul rând, să poată fi considerată o întreprindere aflată în dificultate, conform definiției din secțiunea 2.1 a orientărilor privind restructurarea.
- (46) La punctul (24) din decizia de inițiere a procedurii, Comisia a arătat că întreprinderea părea a se afla în dificultate în sensul punctului (11) din orientările privind restructurarea. De asemenea, la punctul (27) din decizia de inițiere a procedurii, Comisia a arătat, că, în conformitate cu punctul (13) din orientările privind restructurarea, dificultățile întreprinderii deveniseră prea mari pentru a putea fi finanțate de către acționarul său spaniol. Contrar acestei evaluări preliminare, concurentul care și-a păstrat anonimul consideră că FagorBrandt ar putea obține de la Fagor și de la MCC sprijinul financiar necesar pentru a face față dificultăților. Prin urmare, se pune problema dacă evaluarea preliminară realizată în decizia de inițiere a procedurii trebuie modificată. Comisia remarcă faptul că respectivul concurent își bazează afirmația pe un articol din presă ⁽²⁰⁾ care pare să indice că Fagor poate obține cu ușurință fonduri de pe piețele financiare. Totuși, Comisia remarcă faptul că articolul datează din luna aprilie 2005 și că situația financiară a întreprinderii Fagor s-a degradat puternic ulterior acestei date. Autoritățile franceze reamintesc, în acest sens, că datoriile financiare ale Fagor (excluzând datoriile FagorBrandt) s-au triplat în 2005, mai ales după achiziția titlurilor FagorBrandt și în urma unor investiții industriale masive la Fagor. În plus, Fagor a injectat capital în valoare de 26,9 milioane EUR în FagorBrandt în anul 2006. Toate aceste elemente aproape au epuizat capacitatea cooperativei de a-și achita datoriile, nivelul de îndatorare al acesteia depășind cu mult pragul general admis.
- (47) În plus, autoritățile franceze au explicat că Fagor, acționarul unic al grupului FagorBrandt, este o cooperativă de lucrători-asociați aflată sub incidența legislației spaniole. Capitalul acesteia este împărțit între aproximativ 3 500 de membri care sunt exclusiv salariați-asociați, dintre care niciunul nu poate deține mai mult de 25 % din capitalul cooperativei.
- (48) Din cauza acestei forme juridice, Fagor nu poate să ia inițiativa unor creșteri de capital deschise terților care ar subscrie la aceasta. Cooperativa nu își poate mări capitalul decât făcând apel la propriii săi membri, ale căror capacități financiare sunt limitate la economiile lor personale. Singura posibilitate de care cooperativa dispune pentru a-și finanța dezvoltarea este de a efectua împrumuturi la bănci sau de a emite împrumuturi obligatoare.

⁽¹³⁾ Hotărârea *Alitalia/Comisia*, menționată la nota de subsol nr. 7.

⁽¹⁴⁾ Hotărârea *Alitalia/Comisia*, menționată anterior, punctul 137.

⁽¹⁵⁾ Hotărârea *Alitalia/Comisia* menționată anterior, punctele 144 și 159.

⁽¹⁶⁾ A se vedea, în acest sens, hotărârea *Alitalia/Comisia*, menționată anterior, punctele 99 – 101 și 142.

⁽¹⁷⁾ Hotărârea *Alitalia/Comisia*, menționată anterior, punctul 174.

⁽¹⁸⁾ A se vedea nota de subsol nr. 2.

⁽¹⁹⁾ Hotărârea *Alitalia/Comisia* menționată anterior, punctul 174.

⁽²⁰⁾ Ziarul „*La Tribune*” din 14 aprilie 2005.

(49) În ceea ce privește MCC, acesta este un grup de cooperative din care face parte Fagor. În cadrul acestui grup, fiecare cooperativă își păstrează autonomia juridică și financiară. Cu alte cuvinte, nu există nicio legătură la nivelul capitalului între Fagor și MCC. Prin urmare, MCC nu este un *holding*, ci o mișcare cooperatistă. Fiecare cooperativă care aparține acestui grup, cum ar fi Fagor sau banca Caja Laboral, este independentă și depinde de deciziile propriilor săi salariați-cooperatori, care sunt proprietarii săi. Prin urmare, relațiile între MCC și membrii săi nu pot fi privite precum cele ale unui grup cu capital tradițional.

(50) În consecință, din cauza formei sale juridice, MCC nu putea obține fonduri ca o societate anonimă și nu poate fi considerată drept o societate mamă în sensul punctului (13) din orientările privind restructurarea. FagorBrandt nu putea, așadar, să conteze decât pe sprijinul întreprinderii mamă, Fagor, în limitele capacităților sale contributive.

(51) Comisia estimează, prin urmare, că nu este necesară revizuirea evaluării făcute în decizia de inițiere privind eligibilitatea întreprinderii în baza punctelor (11) și (13) din orientările privind restructurarea.

(52) În ceea ce privește eligibilitatea întreprinderii în baza condițiilor definite în secțiunea 2.1 din orientările privind restructurarea, decizia de inițiere lasă loc unei singure rezerve, și anume, o posibilă eludare a interdicției de a acorda ajutor de restructurare întreprinderilor nou înființate [a se vedea punctul (3) de mai sus, „Motive care au condus la inițierea procedurii”].

(53) Comisia a analizat situația financiară a întreprinderii, prezentată în tabelul 1 de mai jos. Reiese clar că, pe durata primilor trei ani de funcționare, întreprinderea, chiar dacă ar fi rambursat ajutorul acordat în baza articolului 44f, nu ar fi îndeplinit criteriile prevăzute la punctele (10) și (11) din orientările privind restructurarea pentru a putea fi considerată întreprindere aflată în dificultate. În ceea ce privește punctul 10 din orientările privind restructurarea, rezultă că, inclusiv în cazul în care ar fi rambursat ajutorul de 22,5 milioane EUR încă din 2004 (și anume, în lunile următoare deciziei finale negative a Comisiei), întreprinderea nu ar fi pierdut încă jumătate din capitalul propriu în 2004. În ceea ce privește punctul (11) din orientările privind restructurarea, chiar dacă întreprinderea ar fi rambursat ajutorul de 22,5 milioane EUR încă din 2004, aceasta nu ar fi cunoscut decât un singur an de pierderi (2004), ceea ce este insuficient pentru a fi considerată ca aflată în dificultate, conform acestui punct. Prin urmare, trebuie să se constate că dificultățile financiare ale grupului Fagor-Brandt s-au agravat începând cu anul 2005, astfel încât întreprinderea ar putea fi considerată ca aflată în dificultate în sensul orientărilor privind restructurarea (și anume, o întreprindere care, „fără o intervenție externă din partea autorităților publice”, se îndreaptă „către o moarte economică iminentă pe termen scurt sau mediu”) fără îndoială începând cu anul următor (ținând cont de obligația de rambursare a ajutorului acordat în baza articolului 44f) și în mod cert în 2007.

Tabelul 1

milioane EUR	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Cifra de afaceri	847,1	857,6	813,2	743,6	779,7	903,0
Marja brută	205,2	215,1	207,0	180,6	171,6	190,4
Rezultat net	15,5	13,8	(3,6)	(13,4)	(18,2)	(5,7)
Resurse proprii	69,8	83,4	79,8	70,6	79,4	73,6

(54) De asemenea, Comisia a arătat că, în cursul primului trimestru al anului 2005, grupul Fagor a luat decizia de a cumpăra 90 % din acțiunile întreprinderii la prețul de [150-200] de milioane EUR. Aceasta arată că piața nu considera că întreprinderea se afla în dificultate în sensul orientărilor privind restructurarea, nefiind o întreprindere care, în lipsa unei intervenții externe din partea autorităților publice, se îndreaptă către o moarte economică iminentă, pe termen scurt sau mediu.

(55) Conform celor enunțate anterior, Comisia estimează că întreprinderea, constituită în ianuarie 2002, nu putea fi considerată ca fiind în dificultate în primii trei ani de funcționare, chiar dacă ar fi rambursat imediat ajutorul acordat în baza articolului 44f. Prin urmare, Comisia estimează că nerecuperarea de către Franța a ajutoarelor acordate în baza articolului 44f până în ianuarie 2005 – și anume la trei ani de la crearea întreprinderii Fagor-Brandt – nu a avut ca efect menținerea în viață, în mod artificial, a unei întreprinderi care, altfel, ar fi ieșit de pe piață. Comisia estimează, de asemenea, că, în această perioadă, întreprinderea nu a avut motive să solicite un ajutor de restructurare. În baza celor arătate anterior, Comisia consideră că nerecuperarea de către Franța a ajutoarelor acordate în baza articolului 44f până în luna ianuarie 2005 nu constituie o eludare a interdicției de a acorda ajutor de restructurare în favoarea întreprinderilor nou-înființate, în sensul punctului (12) din orientările privind restructurarea.

(56) În concluzie, rezervele în ceea ce privește eligibilitatea întreprinderii au fost înlăturate, iar Comisia estimează că sunt îndeplinite condițiile prevăzute în secțiunea 2.1 din orientările privind restructurarea.

6.4. Dispoziții privind ajutoarele anterioare ilegale și incompatibile

6.4.1. Ajutorul acordat de către Franța

(57) În temeiul punctului (23) din orientările privind restructurarea și dat fiind că ajutorul notificat pare a servi, în principal, finanțării sumei necesare pentru rambursarea ajutoarelor acordate în baza articolului 44f, la punctul (30) din decizia de inițiere a procedurii Comisia își exprimă rezervele cu privire la faptul că ajutorul notificat constituie o eludare a obligației de rambursare și că face nulă și neavenită obligația în cauză.

- (58) În evaluarea acestui aspect, Comisia a luat în considerare următoarele elemente.
- (59) În primul rând, conform unei jurisprudențe constante, rambursarea cu dobândă a ajutoarelor incompatibile permite restabilirea situației anterioare acordării ajutorului și eliminarea, în acest fel, a denaturării concurenței pe care o provoacă acesta. Prin urmare, în cazul de față, se presupune că rambursarea cu dobândă a ajutorului acordat în baza articolului 44f – care condiționează plata noului ajutor – restabilește situația anterioară acordării acestuia.
- (60) În al doilea rând, întreprinderea este eligibilă pentru a beneficia de ajutoare de restructurare. Într-adevăr, în primul rând, dificultățile financiare ale întreprinderii nu provin, în principal, din rambursarea ajutorului incompatibil. Acestea provin din alte surse, care sunt cauza pierderilor suportate începând cu anul 2004 (a se vedea tabelul 1 de mai sus). Rambursarea viitoare a ajutorului incompatibil nu va face decât să agraveze dificultățile până la un punct în care întreprinderea nu va mai putea să le facă față fără un ajutor din partea statului. În al doilea rând, a fost pus în aplicare un plan de restructurare a activităților, ale cărui costuri se ridică la 62,5 milioane EUR. Acest lucru arată că restructurarea operațională necesară pentru restabilirea rentabilității activităților presupune costuri foarte importante, mai importante decât rambursarea ajutorului acordat în baza articolului 44f, care se ridică la 22,5 milioane EUR, fără dobânzi. Aceste elemente demonstrează că întreprinderea FagorBrandt este o întreprindere aflată în dificultate și a cărei existență este în pericol. Prin urmare, întreprinderea poate, ca orice întreprindere aflată într-o asemenea situație, să beneficieze de ajutor de restructurare dacă îndeplinește și celelalte condiții prevăzute în orientările privind restructurarea.
- (61) În al treilea rând, în decizia sa din 1991 privind cazul Deggendorf⁽²¹⁾, observând că „Ajutoarele acordate ilegal pe care Deggendorf refuză să le restituie din 1986 și ajutoarele noi (...) ar avea ca efect cumulativ obținerea de către această societate a unui avantaj excesiv și necuvenit, care ar aduce modificări condițiilor schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun”, Comisia a considerat noile ajutoare ca fiind compatibile, cu condiția ca „autoritățile (...) să fie obligate să suspende plata ajutoarelor (...) către întreprinderea Deggendorf, atât timp cât acestea nu procedează la recuperarea ajutoarelor incompatibile (...)”. În hotărârea sa din 15 mai 1997⁽²²⁾, Curtea de Justiție a validat punctul de vedere al Comisiei. Ulterior, Comisia a adoptat mai multe decizii în care adoptă aceeași abordare, și anume, aceea de a considera un nou ajutor compatibil, impunând totodată suspendarea plății acestuia până la rambursarea ajutorului ilegal⁽²³⁾. Comisia observă că, în cazul de față, din momentul în care noul ajutor răspunde condițiilor prevăzute în orientările privind restructurarea, niciun element nu pare să se opună aplicării abordării Deggendorf, și anume, de a considera noul ajutor compatibil, cu condiția ca plata acestuia să fie suspendată până la recuperarea ajutorului acordat în baza articolului 44f.
- (62) În baza considerațiilor anterioare, rezervele Comisiei au fost înlăturate.
- (63) În acest context, Comisia dorește să facă următoarea precizare. Punctul (23) din orientările privind restructurarea obligă Comisia, în cadrul examinării unui ajutor de restructurare, „să ia în considerare, în primul rând, efectul cumulativ al ajutorului anterior și al celui nou și, în al doilea rând, faptul că ajutorul anterior nu a fost rambursat.” Astfel cum se arată la nota de subsol nr. 14 din orientările privind restructurarea, această dispoziție se bazează pe jurisprudența Deggendorf⁽²⁴⁾. În cazul de față, Franța s-a angajat să recupereze ajutorul acordat în baza articolului 44f înainte de a proceda la plata noului ajutor. În prezenta decizie, Comisia are obligația, în virtutea jurisprudenței Deggendorf citată anterior, să transforme acest angajament în condiție de compatibilitate a ajutorului notificat. În acest mod, Comisia se asigură că nu există un cumul între ajutorul anterior și noul ajutor și că ajutorul anterior este rambursat.

6.4.2. Ajutorul italian ilegal

- (64) La 21 octombrie 2008, Brandt Italia, filiala italiană a grupului FagorBrandt, rămâne datoare cu o parte din ajutorul acordat de autoritățile italiene. Ajutorul a fost declarat incompatibil de către Comisie în decizia sa din 30 martie 2004⁽²⁵⁾.

⁽²¹⁾ Decizia Comisiei din 26 martie 1991 privind ajutoarele acordate de guvernul german întreprinderii Deggendorf GmbH (JO L 215, 2.8.1991, p. 16).

⁽²²⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 15 mai 1997 în cauza C-355/95 P TWD/Comisia, Rec. I-2549, punctele 25-26 (hotărârea „Deggendorf”). Hotărârea confirmă temeiul hotărârii Tribunalului din 13 septembrie 1995, TWD/Comisia, T-244/93 și T-486/93, Rec., II-2265.

⁽²³⁾ În legătură cu aceasta, Comunicarea Comisiei „În direcția unei aplicări efective a deciziilor Comisiei de obligare a statelor membre la recuperarea ajutoarelor de stat ilegale și incompatibile cu piața comună” (JO C 272, 15.11.2007, p.4) arată că „jurisprudența „Deggendorf” a ... început să fie aplicată de către Comisie ... într-o manieră mai sistematică. În virtutea acestei jurisprudențe, în cazul în care sunt îndeplinite anumite condiții, Comisia poate obliga un stat membru să suspende plata unui nou ajutor compatibil cu piața comună către o societate, până când aceasta rambursează vechiul ajutor ilegal și incompatibil cu piața comună care a făcut obiectul unei decizii de recuperare”.

⁽²⁴⁾ Menționată la nota de subsol nr. 22.

⁽²⁵⁾ JO L 352, 27.11.2004, p. 10. Decizia a fost contestată de Brandt Italia și de Italia în fața Tribunalului, care a respins acțiunile la 12 septembrie 2007 (cauzele conexe T-239/04 și T-323/04). În plus, la 6 decembrie 2007, Curtea de Justiție a condamnat statul italian pentru nepunerea în aplicare a deciziei din 30 martie 2004 (cauza C-280/05).

- (65) După cum s-a amintit la considerentul (61), într-o astfel de situație, jurisprudența Deggendorf⁽²⁶⁾ confirmă faptul că Comisia nu își depășește competențele de apreciere atunci când impune recuperarea ajutorului anterior ca o condiție prealabilă pentru plata noului ajutor. În cazul în care Comisia condiționează acordarea ajutorului avut în vedere de recuperarea prealabilă a unui sau a mai multor ajutoare anterioare, nu este obligată să examineze efectul cumulat al acestor ajutoare asupra concurenței, o astfel de condiție permițând să se evite ca avantajul conferit de ajutorul avut în vedere să se cumuleze cu cel conferit de ajutoarele anterioare⁽²⁷⁾.
- (66) Astfel, în cadrul practicii sale decizionale, Comisia a acordat întâietate recuperării ajutoarelor incompatibile ca o condiție prealabilă pentru plata unor noi ajutoare⁽²⁸⁾ mai degrabă decât aplicării punctului (23) din orientările privind restructurarea, care i-ar fi permis să ia în calcul efectul cumulat al ajutorului ilegal cu noul ajutor.
- (67) Cu toate acestea, ca urmare a circumstanțelor deosebite ale cazului de față, Comisia intenționează să aplice punctul (23) din orientări. Într-adevăr, în cazul de față, Comisia trebuie să adopte o nouă decizie ca urmare a anulării de către Tribunal a deciziei sale din 21 octombrie 2008. În acest cadru, Comisia nu poate să țină cont de informațiile pe care nu le deținea la data primei decizii. Prin urmare, Comisia nu poate să ia în considerare unele angajamente noi pe care și le-ar lua statul membru, nici modalitățile de recuperare a ajutoarelor ilegale care ar fi avut loc după această dată.
- (68) Prin urmare, după cum se menționează, de altfel, și în hotărârea Tribunalului din 14 februarie 2012⁽²⁹⁾, Comisia trebuie să examineze efectul cumulat asupra concurenței al ajutorului italian cu ajutorul de restructurare notificat.
- (69) Cu toate acestea, este necesar să se determine mai întâi care este valoarea ajutorului italian care ar trebui să fie luată în calcul la 21 octombrie 2008.

⁽²⁶⁾ Menționată la nota de subsol nr. 22.

⁽²⁷⁾ Hotărârea *Electrolux și Whirlpool*, menționată anterior la nota de subsol nr. 6, punctul 67.

⁽²⁸⁾ A se vedea, în acest sens, următoarele decizii ale Comisiei: decizia din 21 octombrie 2003 privind ajutorul de stat pentru cercetare și dezvoltare a fabricii din Zamudio (Țara bascilor) pe care Spania a intenționat să îl pună în aplicare în favoarea întreprinderii „Industria de Turbo Propulsores, SA” (ITP) (JO L 61, 27.2.2004, p. 87, considerentele 32–36, 55 și 117–119); decizia din 16 martie 2005 privind ajutorul de stat pe care Italia — regiunea Latium — intenționează să îl pună în aplicare în favoarea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră (JO L 244, 7.9.2006, p. 8); decizia din 8 noiembrie 2006 privind ajutorul de stat C 11/06 (ex N 127/05) pe care Italia intenționează să îl pună în aplicare în favoarea AEM Torino (JO L 366, 21.12.2006, p. 62, punctele 39–41).

⁽²⁹⁾ Hotărârea *Electrolux și Whirlpool*, menționată anterior la nota de subsol nr. 6, punctul 71: „Întrucât Comisia nu a condiționat acordarea ajutorului în cauză de recuperarea ajutorului incompatibil italian, ar fi trebuit atunci, în mod necesar, să examineze efectul cumulat al acestor două ajutoare, ceea ce a omis să facă în speță”.

Determinarea valorii ajutorului italian

- (70) FagorBrandt estimează că valoarea ajutorului italian care trebuie rambursat de către Brandt Italia ar trebui să fie, după toate probabilitățile, mai mică de 200 000 EUR.
- (71) Într-adevăr, FagorBrandt, prin intermediul filialei sale Brandt Italia, a achiziționat în 2003 uzina din Verolanuova și activele acesteia de la întreprinderea Ocean, care era sub administrare judiciară. Prețul oferit de către Brandt Italia pentru activele respective s-a ridicat la 10 milioane EUR.
- (72) Deoarece suma a fost considerată insuficientă de către administratorii judiciari ai întreprinderii Ocean, autoritățile italiene au dorit să extindă la astfel de operațiuni de redresare dispozițiile care provin din schemele de ajutor „Mobilita” și „Cassa Integrazione”, dispoziții declarate compatibile cu legislația europeană în vigoare. Acestea prevedeau în special ca întreprinderile care angajează salariați în șomaj să poată beneficia de scutirea de la plata contribuțiilor sociale. Obiectivul extinderii măsurilor era ca beneficiul astfel obținut de către cumpărător să crească proporțional cu prețul de cumpărare al activelor respective.
- (73) Astfel, autoritățile italiene au promulgat la data de 14 februarie 2003 un decret-lege care prevedea ca cumpărătorul de active de la orice întreprindere aflată sub administrare judiciară care angajează mai mult de 1 000 de salariați să beneficieze de scutiri de la plata contribuțiilor sociale și a unor contribuții suplimentare pentru fiecare angajat preluat. Operațiunea de achiziționare a activităților legate de echipamente electrocasnice ale întreprinderii Ocean SpA de către Brandt Italia din 7 martie 2003 era eligibilă conform schemei puse în aplicare în conformitate cu respectivul decret-lege. Din acest motiv, valoarea scutirilor, estimată la 8,5 milioane EUR, a crescut prețul de achiziție propus de Brandt Italia, ajungând astfel la 18,5 milioane EUR.
- (74) În decizia sa din 30 martie 2004⁽³⁰⁾, Comisia a considerat că decretul-lege din 14 februarie 2003, transformat în lege la 17 aprilie 2003, constituia o schemă de ajutor ilegal și incompatibil. Îndată ce a fost informat cu privire la decizia Comisiei, grupul Brandt Italia a obținut de la Tribunalul Comercial din Brescia, la 5 iulie 2004, punerea sub sechestru a ultimei părți din plata prețului de cumpărare (5,7 milioane EUR) și a abordat organele de administrare a întreprinderii Ocean pentru recuperarea sumei plătite excedentar. Într-adevăr, Brandt Italia considera că statul italian trebuia să recupereze ajutorul ilegal de la beneficiarul real al acestuia.

⁽³⁰⁾ JO L 352, 27.11.2004, p. 10.

- (75) Prin urmare, chiar dacă, în conformitate cu schema de ajutor condamnată de Comisie, beneficiarul ajutorului în cauză era Brandt Italia (întreprindere care a beneficiat efectiv de scutiri), FagorBrandt a considerat că beneficiul final al ajutorului a fost transferat aproape integral creditorilor înscrși de către administratorii judiciari ai întreprinderii Ocean prin intermediul unei majorări a prețului de cumpărare a activelor (creștere a prețului de 8,5 milioane EUR, față de 8 624 283 EUR reprezentând scutiri acordate efectiv). În consecință, autoritățile franceze estimau că soldul care trebuie rambursat de către grupul Brandt Italia/FagorBrandt ar fi de 124 283 EUR, sumă la care trebuie adăugată dobânda.
- (76) Cu toate acestea, autoritățile italiene au transmis Comisiei informații care infirmă acest raționament.
- (77) La 13 mai 2008, autoritățile italiene au transmis Comisiei două hotărâri ale Curții din Brescia. Acestea au în vedere litigiul dintre Institutul Național de Securitate Socială (INPS) și Brandt Italia cu privire la determinarea valorii ajutorului, și anume a scutirilor de la plata cotizațiilor sociale, de care a beneficiat Brandt Italia.
- (78) Prima hotărâre, din 1 februarie 2008, suspendă ordinul de recuperare emis de INPS împotriva grupului Brandt Italia la 18 decembrie 2007. INPS a contestat hotărârea. La 29 aprilie 2008, curtea de apel a anulat suspendarea ordinului de recuperare.
- (79) A treia hotărâre, din 8 iulie 2008, transmisă Comisiei la 20 octombrie 2008, acordă câștig de cauză, în esență, INPS în ceea ce privește obligarea grupului Brandt Italia la rambursarea integrală a ajutorului. Hotărârea a fost notificată grupului Brandt Italia la 15 septembrie 2008.
- (80) Prin urmare, conform acestor informații, Comisia trebuie să stabilească valoarea ajutorului care trebuie restituit de către Brandt Italia/FagorBrandt, care se putea estima, în mod rezonabil, la 21 octombrie 2008. În acest scop, Comisia observă că hotărârea Tribunalului din Brescia din 8 iulie 2008 obligă grupul Brandt Italia să restituie 8 890 878,02 EUR.
- (81) Totuși, Comisia estimează că din această sumă trebuie scăzută valoarea sechestrului, și anume 5,7 milioane EUR. Într-adevăr, Brandt Italia nu a dispus de această sumă blocată provizoriu din momentul hotărârii Tribunalului Comercial din Brescia din 5 iulie 2004. Hotărârea a fost luată ca urmare a deciziei adoptate de Comisie la 30 martie 2004, prin urmare, suma respectivă a fost blocată tocmai pentru a preveni necesitatea unei recuperări. Astfel, la 21 octombrie 2008, se putea presupune că această sumă ar servi la rambursarea unei părți a ajutorului în cauză. Această concluzie era susținută de faptul că:
- decizia Comisiei din 30 martie 2004 precizează, la considerentul (18), că atât cumpărătorii unor întreprinderi aflate în dificultate, cât și întreprinderile aflate în dificultate puteau beneficia de schema de ajutor condamnată. Cu alte cuvinte, era previzibil faptul că cel puțin o parte din sumă trebuia să fie recuperată de la întreprinderea Ocean;
 - hotărârea Tribunalului din Brescia din 8 iulie 2008 menționează existența acestei sume blocate într-un cont de garanție și consideră „evident” faptul că suma ar putea servi la rambursarea parțială a INPS.
- (82) În consecință, ținând cont de elementele expuse la considerentele (76) - (81), Comisia consideră că valoarea definitivă a ajutorului italian care trebuie luată în considerare în scopul prezentei analize se ridică la 3 190 878,02 EUR, la care trebuie adăugată dobânda până la data de 21 octombrie 2008.
- (83) În ceea ce privește dobânda, Comisia consideră, într-adevăr, că data care trebuie luată în considerare pentru a determina valoarea acesteia nu este cea a recuperării efective a ajutorului ci cea a deciziei anulate deoarece, în speță, Comisia analizează compatibilitatea ajutorului francez la 21 octombrie 2008. Or, la 21 octombrie 2008, ajutorul francez este cumulat cu ajutorul italian, incluzând dobânda până la această dată. Prin urmare, Comisia trebuie să ia în calcul toate aceste elemente și să nu adauge dobânda până la data recuperării efective.
- (84) De altfel, avantajul constituit de dobânda pentru perioada cuprinsă între 21 octombrie 2008 și data recuperării efective va fi eliminat chiar de recuperare care, bineînțeles, va trebui să includă dobânda.
- Examinarea efectului cumulat al ajutorului de restructurare și a ajutorului italian
- (85) În consecință, FagorBrandt a dispus de o sumă de 3 190 878,02 EUR (plus dobânda) în plus față de ajutorul de 31 de milioane EUR acordat de autoritățile franceze. Acest avantaj are un impact asupra concurenței: întreprinderea dispunea de lichidități suplimentare de care nu ar fi dispus în condiții normale de piață (și anume, în absența ajutorului italian incompatibil).
- (86) În conformitate cu punctul (23) din orientările privind restructurarea și cu hotărârea Tribunalului din 14 februarie 2012, Comisia intenționează să examineze efectul cumulat al ajutorului italian și al ajutorului de restructurare în cadrul analizei compatibilității acestuia din urmă.

- (87) Examinarea efectului cumulat conduce Comisia la o dublă evaluare. Pe de o parte, Comisia trebuie să verifice că măsurile compensatorii [a se vedea considerentul (89) și următoarele, în special (118) și următoarele] permit, într-adevăr, compensarea denaturării concurenței constituită de deținerea de către FagorBrandt a unor lichidități suplimentare. Pe de altă parte, Comisia intenționează să vegheze ca contribuția proprie a beneficiarului să nu includă vreun ajutor [a se vedea considerentul (154) și următoarele]. Într-adevăr, nu se poate exclude faptul că suma respectivă se regăsește în contribuția proprie prevăzută de întreprindere.
- (88) Cu ocazia acestei duble evaluări, Comisia este în măsură să impună noi condiții statului membru în cauză, independent de eventualele propuneri ale acestuia (de care, în speță, Comisia ar putea să nu țină cont dacă acestea ar fi fost formulate după 21 octombrie 2008). După cum prevede punctul (46) din orientările privind restructurarea, „Comisia poate impune orice condiții sau obligații pe care le consideră necesare pentru a se asigura că ajutorul nu denaturează concurența într-o măsură care contravine interesului comun, în cazul în care statul membru în cauză nu s-a angajat să adopte asemenea prevederi”.
- (91) În următoarele considerente, Comisia explică mai detaliat motivele pentru care consideră că ajutorul generează o denaturare și de ce este necesară punerea în aplicare a unor măsuri compensatorii, contrar celor exprimate de autoritățile franceze.
- (92) După cum s-a arătat deja, întreprinderea FagorBrandt este prezentă în sectorul producției și comercializării prin distribuitori (spre deosebire de distribuția și vânzarea către persoane particulare) de aparate electrocasnice mari. În ceea ce privește dimensiunea geografică a pieței de echipamente electrocasnice mari, Comisia a estimat anterior că aceasta este cel puțin la nivelul Uniunii Europene, dată fiind, în special, lipsa barierelor la intrare, a armonizării tehnice și a costurilor de transport relativ scăzute⁽³¹⁾. Datele furnizate de FagorBrandt și de cei doi concurenți care și-au transmis comentariile confirmă că piața este de dimensiune europeană.

6.5. Evitarea denaturării nejustificate a concurenței

6.5.1. Analiza necesității măsurilor compensatorii

- (89) Punctul (38) din orientările privind restructurarea prevede că, în vederea aprobării de către Comisie a ajutoarelor de restructurare, trebuie adoptate măsuri compensatorii pentru a atenua efectele negative ale ajutoarelor asupra condițiilor schimburilor comerciale. În lipsa unor astfel de măsuri, ajutoarele trebuie considerate ca fiind „contrare interesului comun” și declarate incompatibile cu piața comună. Această condiție se traduce adesea printr-o limitare a prezenței pe care întreprinderea și-o poate menține pe piața sau piețele sale la sfârșitul perioadei de restructurare.
- (90) În notificarea sa, Franța afirmă că măsurile compensatorii nu păreau necesare în cazul de față, mai cu seamă pentru că ajutorul nu ar avea efecte de denaturare excesivă. La
- (93) Comisia consideră că un ajutor de restructurare creează automat o denaturare a concurenței prin împiedicarea ieșirii de pe piață a beneficiarului și prin frânarea, în acest fel, a dezvoltării întreprinderilor concurente. Aceasta împiedică astfel retragerea de pe piață a întreprinderilor celor mai puțin eficiente, ceea ce „reprezintă un fapt normal al funcționării pieței”, astfel cum se arată la punctul (4) din orientările privind restructurarea. Ajutorul notificat în favoarea întreprinderii FagorBrandt provoacă așadar denaturarea concurenței menționată anterior. Comisia remarcă totuși că următoarele elemente tind să limiteze amploarea acestei denaturări a concurenței. În primul rând, pe piața europeană a electrocasnicelor mari, FagorBrandt deține o cotă de piață de maxim [0-5] %⁽³²⁾. În al doilea rând, pe această

⁽³¹⁾ Decizia Comisiei din 21 iunie 1994, Electrolux/AEG (JO C 187, 9.7.1994) a conchis că dimensiunea geografică a piețelor de electrocasnice mari este Europa de Vest. Decizia Comisiei din 24 ianuarie 1999 privind procedura de aplicare a articolului 81 din Tratatul CE și a articolului 53 din Acordul SEE cu privire la CECED (JO L 187, 26.7.2000, p. 47) a conchis că dimensiunea geografică este SEE. Acest ultim caz se referea la sectorul mașinilor de spălat rufe.

⁽³²⁾ Cota de piață combinată a întreprinderilor FagorBrandt și Fagor Electrodomesticos este de maximum [5-10] %.

piață există patru concurenți cu cote de piață de 10 % sau mai mari de 10 % (Indesit, Whirlpool, BSH și Electrolux)⁽³³⁾. Concurrentul care și-a păstrat anonimatul recunoaște, de altfel, că FagorBrandt este un actor relativ mic pe piața europeană (a se vedea mai sus rezervele emise de acest concurent cu privire la restabilirea viabilității întreprinderii și la dimensiunea redusă a acesteia), a cărui cotă de piață se diminuează⁽³⁴⁾. În al treilea rând, cuantumul ajutorului este limitat în raport cu cifra de afaceri europeană a întreprinderii FagorBrandt (ajutorul reprezintă mai puțin de 4 % din cifra de afaceri pe anul 2007) și, mai mult decât atât, în raport cu cifra de afaceri a celor patru actori principali din piață, a căror cifră de afaceri este mai mare decât cea a întreprinderii FagorBrandt⁽³⁵⁾.

și, prin urmare, a producției acestor concurenți europeni. Ajutorul are ca scop menținerea în Franța a activităților de producție care, altfel, ar fi fost parțial transferate în alte state membre. Ajutorul are, deci, un efect nefavorabil asupra condițiilor schimburilor comerciale, reducând posibilitățile de export către Franța ale concurenților care dețin fabrici în alte state membre⁽³⁷⁾. Ajutorul reduce, de asemenea, posibilitățile de vânzare către țările în care întreprinderea FagorBrandt va continua să își exporte produsele. Având în vedere procentul vânzărilor întreprinderii FagorBrandt și numărul cores-punzător de locuri de muncă, aceste efecte nefavorabile asupra condițiilor schimburilor comerciale nu sunt negli-jabile.

(94) În timp ce considerentul precedent analizează denaturarea concurenței create de ajutor, este necesar, astfel cum se arată la punctul (38) din orientările privind restructurarea, care reflectă, la rândul său, articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, să se analizeze și amploarea „efectelor nefavorabile asupra condițiilor schimburilor comerciale” între statele membre. După cum s-a arătat deja la punctul (38) din decizia de inițiere a procedurii, ajutorul denaturează localizarea activităților economice între statele membre și, în consecință, schimburile comerciale dintre acestea. FagorBrandt este o întreprindere care are majoritatea activităților de producție și a angajaților în Franța ([80-100] % din volumele produse de întreprindere sunt fabricate în Franța). Fără ajutorul statului francez, FagorBrandt ar fi ieșit rapid de pe piață. Or, aparatele fabricate în unitățile de producție ale întreprinderii FagorBrandt concurează, în principal, cu aparate pe care concurenții le fabrică în celelalte state membre⁽³⁶⁾. În consecință, dispariția întreprinderii FagorBrandt ar fi permis creșterea sensibilă a vânzărilor

(95) Pe baza analizei anterioare, Comisia estimează că sunt necesare măsuri compensatorii reale (care nu pot fi ignorate), dar totuși de o amploare limitată.

6.5.2. Analiza măsurilor deja puse în aplicare

(96) La punctul (39) din decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat rezervele în ceea ce privește faptul că măsurile notificate de autoritățile franceze pot fi considerate drept măsuri compensatorii, punctul (40) din orientările privind restructurarea arătând că „Anularea datoriilor și sistarea activităților deficitare, care ar fi, în orice caz, necesare pentru restabilirea viabilității, nu vor fi considerate drept o reducere a capacității sau a prezenței pe piață atunci când se evaluează măsurile compensatorii.” Se pare că toate măsurile descrise de autoritățile franceze făceau obiectul acestei excluderi. În cadrul procedurii de investigație oficială, Franța a reiterat faptul că ea consideră că sistarea producției de lăzi frigorifice și cuptoare cu microunde neîncastrabile, precum și vânzarea Brandt Components, constituie trei măsuri compensatorii valabile. În consecință, Comisia a procedat la analiza în detaliu a acestor măsuri și a ajuns la concluziile următoare.

⁽³³⁾ Comisia nu poate reține argumentul invocat de Franța, potrivit căruia menținerea prezenței pe piață a întreprinderii FagorBrandt are un efect pozitiv deoarece evită crearea unei situații de oligopol. Autoritățile franceze nu și-au justificat afirmația în mod precis. În plus, afirmația contrazice notificarea acestora care prezenta o piață foarte competitivă, cu concurență multiplă, mai ales în ceea ce privește mărcile proprii. În cele din urmă, punctul 39 din orientările privind restructurarea arată că vor fi luate în considerare situațiile „de monopol sau de oligopol limitat”, ceea ce nu este cazul aici, având în vedere că, dacă ar fi să se rețină numai concurenții majori, numărul acestora se ridică deja la patru.

⁽³⁴⁾ Conform datelor pe care le-a furnizat, cota de piață în volum în Europa a trecut de la 5,3 % în 2004 la 5,2 % în 2005 și la 5 % în 2006 și 2007.

⁽³⁵⁾ Dacă analiza se face la nivel mondial, diferența este cu atât mai mare, deoarece grupuri precum Electrolux și Whirlpool desfășoară activități foarte importante în afara Europei. De exemplu, în 2005, cifra de afaceri combinată a întreprinderilor FagorBrandt și Fagor Electrodomesticos se ridică la mai puțin de 2 miliarde EUR, în timp ce cifra de afaceri mondială în sectorul de electrocasnice mari a întreprinderilor Whirlpool, Electrolux, BSH și Indesit, exprimată în euro, a fost de 11,8 miliarde, 10,8 miliarde, 7,3 miliarde și, respectiv, 3,1 miliarde.

⁽³⁶⁾ După cum s-a arătat, întreprinderea FagorBrandt nu va mai produce ea însăși [...]. FagorBrandt va produce ea însăși produse [...]. Or, pe aceste segmente, cota produselor fabricate în afara Uniunii Europene este mai scăzută. Proporția produselor fabricate în afara Uniunii Europene este cea mai mare pe [...].

⁽³⁷⁾ [50-80] % din vânzările FagorBrandt se realizează, într-adevăr, pe piața franceză. În acest sens, Curtea a indicat în repetate rânduri că „atunci când un stat membru acordă un ajutor unei societăți, producția internă poate să se mențină la același nivel sau să crească, având drept consecință faptul că șansele întreprinderilor stabilite în alte state membre de a-și exporta produsele pe piața acestui stat membru se reduc”. Hotărârea din 13 iulie 1988, Franța/Comisia (C-102/87, Rec., p. 04067) (a se vedea punctul 19); hotărârea din 14 septembrie 1994, Spania/Comisia (C-278/92, C-279/92 și C-280/92, Rec., p. I-4103) (a se vedea punctul 40); hotărârea din 7 martie 2002, Italia/Comisia (C-310/99, Rec., p. I-2289) (a se vedea punctele 84-86); hotărârea din 11 iulie 2002, HAMS/Comisia (T-152/99, Rec., p. II-3049) (a se vedea punctele 220 și 221).

(97) În ceea ce privește închiderea fabricii de lăzi frigorifice în anul 2005 (fabrica de la Lesquin), Franța a arătat, în notificarea sa din 6 august 2007, că uzina, „care producea lăzi frigorifice și răcitoare de vinuri pentru tot grupul FagorBrandt, ajunsese într-o situație ... care nu-i mai permitea să-și acopere nici costurile variabile, nici costurile fixe și înregistrase pierderi din exploatare de 5,8 milioane EUR în 2004”. Prin urmare, nu există nicio îndoială că în acest caz este vorba despre încetarea unei activități deficitare, necesară pentru restabilirea viabilității⁽³⁸⁾ și că, în conformitate cu dispozițiile punctului (40) din orientările privind restructurarea, aceasta nu ar putea fi luată în considerare ca măsură compensatorie.

(98) În ceea ce privește sistarea producției de cuptoare cu microunde neîncastrabile la fabrica din Azenay, era vorba, de asemenea, despre încetarea unei activități deficitare, necesară pentru restabilirea viabilității, ceea ce autoritățile franceze au recunoscut, de altfel, în mod explicit, în observațiile lor⁽³⁹⁾. Lipsa de rentabilitate a acestei activități nu este surprinzătoare, dat fiind faptul că respectivele cuptoare cu microunde neîncastrabile reprezintă unul dintre segmentele de piață în care produsele de proveniență din țări cu costuri reduse de producție au pătruns cel mai mult⁽⁴⁰⁾. În plus, fabrica din Azenay a pierdut contracte importante de producție de cuptoare cu microunde în favoarea altor grupuri⁽⁴¹⁾.

⁽³⁸⁾ Presa franceză a dedicat un spațiu amplu lipsei de rentabilitate a activității de producere de congelatoare. Un articol din „Ouest France” apărut la 8 iulie 2004 arăta, de exemplu: „ElcoBrandt, grupul francez producător de echipamente electrocasnice, va închide în 2005 uzina din Lesquin (Nord), specializată în fabricarea de congelatoare, pentru că aceasta «nu mai este rentabilă». Elco preluase fabrica de la Brandt în urmă cu doi ani. Cei 600 de salariați acceptaseră un plan social care prevedea menținerea a 150 de angajați, ulterior disponibilizați.” Mai precis, reprezentanții ai Brandt afirmă în ziarul „Les Echos”, într-un articol apărut la 7 iulie 2004, că „În ciuda unor eforturi mari de menținere a competitivității, prin achiziția a 35 % din componente din China sau prin îmbunătățirea calității și productivității, scăderea costurilor pieței a fost mai rapidă decât noi” și că „Menținerea unei activități de producție de lăzi frigorifice nu mai are sens din punct de vedere economic în cadrul grupului ElcoBrandt. Într-adevăr, de acum înainte, de fiecare dată când vindem unul dintre aceste produse generăm 25 % de pierderi.”

⁽³⁹⁾ În notificare, autoritățile franceze arată că unul dintre obiectivele planului de restructurare este „raționalizarea producției, prin abandonarea unor segmente [...] devenite deficitare din punct de vedere structural, pentru a limita pierderile legate de câștigarea unor cote de piață de către producătorii din țări cu costuri reduse de producție (cuptoare cu microunde neîncastrabile, [...])”. În scrisoarea din 15 februarie 2008 în care comentează observațiile părților interesate, autoritățile franceze afirmă: „Autoritățile franceze amintesc faptul că ... diferitele măsuri deja adoptate vizează în primul rând stoparea pierderilor (închiderea unei unități de producție deficitare - Lesquin, și abandonarea producției anumitor produse nerentabile, - cuptoarele cu microunde neîncastrabile).” Aceste două citate confirmă, de altfel, concluziile precedente în legătură cu închiderea fabricii de la Lesquin.

⁽⁴⁰⁾ Acest fapt a fost subliniat de autoritățile franceze, în special în anexa 7 la notificare.

⁽⁴¹⁾ A se vedea, de exemplu, articolul „Brandt: fin du contrat Miele confirmée. Après le retrait d'Electrolux, autre coup dur à Aizenay” (Brandt: încetarea contractului cu Miele se confirmă. După retragerea Electrolux, altă lovitură pentru Aizenay) apărut în „Ouest France” la 3 martie 2005.

În concluzie, în baza punctului (40) din orientările privind restructurarea, această măsură nu ar putea fi luată în considerare ca măsură compensatorie.

(99) În schimb, în luna martie 2004, întreprinderea a vândut filiala sa Brandt Components (fabrica din Nevers) grupului austriac ATB, la prețul de 3 milioane EUR. În acest caz, nu este vorba despre o scoatere din contabilitate⁽⁴²⁾ și nici despre o încetare a activității. Prin urmare, această măsură nu este exclusă prin dispoziția menționată anterior de la punctul (40) din orientările privind restructurarea. Activitatea vândută în martie 2004⁽⁴³⁾ a realizat în 2003 o cifră de vânzări de 35,4 milioane EUR – echivalentul a 4 % din cifra de afaceri din 2003 a întreprinderii – și număra 306 salariați – echivalentul a 6 % din angajații întreprinderii. Uzina respectivă era implicată în proiectarea, dezvoltarea, producția și comercializarea de motoare electrice pentru mașini de spălat. Această vânzare a atras, așadar, reducerea prezenței întreprinderii pe piața de componente pentru mașini de spălat.

(100) Totuși, această ultimă măsură nu poate fi reținută ca măsură compensatorie valabilă. În fapt, vânzarea Brandt Components s-a efectuat cu aproximativ trei ani și jumătate înainte de notificarea ajutorului examinat. Pe de altă parte, măsura nu reduce prezența FagorBrandt pe piața electrocasnicelor mari⁽⁴⁴⁾, care este principala piață pe care FagorBrandt va rămâne în prezent. În consecință, măsura nu avea drept obiect și nu putea să aibă ca efect atenuarea denaturărilor concurenței pe care le-ar genera acordarea ajutorului avut în vedere.

⁽⁴²⁾ Aceasta cu atât mai puțin cu cât întreprinderea a realizat o plusvaloare ca urmare a cesiunii de 774 000 EUR.

⁽⁴³⁾ Astfel cum se arată în secțiunea 2.2 din decizia de inițiere a procedurii, FagorBrandt a început restructurarea din 2004, atunci când au apărut lipsa de competitivitate și primele dificultăți financiare. Comisia consideră, prin urmare, că cesiunea „face parte din aceeași restructurare”, conform dispozițiilor punctului (40) din orientările privind restructurarea.

⁽⁴⁴⁾ Autoritățile franceze arată că activitatea Brandt Components permitea întreprinderii să beneficieze de o puternică integrare a producției de mașini de spălat rufe cu încărcare verticală, ceea ce reprezintă în mod istoric o poziție solidă a grupului FagorBrandt. Potrivit autorităților franceze, acest tip de integrare se adresează în mod special produselor novatoare sau care necesită o anumită expertiză și este practicat de actorii principali din sector (de exemplu, BSH sau Miele). Cu toate acestea, Comisia observă că, în afară de afirmațiile precedente, autoritățile franceze nu au adus argumente care să îi permită să stabilească dincolo de orice îndoială – și cu atât mai puțin să cuantifice acest efect – că cesiunea Brandt Components va limita capacitatea FagorBrandt de a produce mașini de spălat competitive și va reduce, în consecință, prezența întreprinderii pe piața mașinilor de spălat. Comisia nu poate, așadar, să concluzioneze că cesiunea Brandt Components are un efect real asupra pieței de electrocasnice mari.

6.5.3. Măsurile compensatorii propuse de autoritățile franceze

- (101) Pentru a răspunde rezervelor exprimate în decizia de inițiere a procedurii cu privire la insuficiența măsurilor compensatorii notificate, autoritățile franceze propun încetarea comercializării aparatelor de răcit și a celor de gătit marca Vedette pentru o perioadă de cinci ani. În plus, se propune fie încetarea comercializării mașinilor de spălat vase marca Vedette, fie cesiunea mărcii [...].
- (102) Astfel cum s-a precizat anterior, FagorBrandt realizează [50-80] % din vânzări pe piața franceză, unde în anul 2006 întreprinderea avea o cotă de piață de [10-20] % ca valoare și de [10-20] % ca volum. Aceasta înseamnă că, în cazul în care FagorBrandt și-ar fi încetat activitățile, de acest lucru ar fi beneficiat în principal concurenții săi de pe piața franceză, care și-ar fi putut crește vânzările. Prin urmare, aceste întreprinderi sunt cele mai afectate de supraviețuirea FagorBrandt pe piață prin ajutorul respectiv. În schimb, vânzările FagorBrandt pe piața italiană sunt foarte limitate. Ca măsură compensatorie, Comisia favorizează mai degrabă încetarea comercializării mașinilor de spălat vase sub marca Vedette decât cesiunea mărcii [...], întrucât aparatele marca Vedette⁽⁴⁵⁾ sunt comercializate exclusiv pe piața franceză, în timp ce aparatele [...] sunt în principal vândute [...].
- (103) Prin urmare, trebuie analizată amploarea măsurilor compensatorii suplimentare pentru a stabili dacă acestea sunt suficiente.

Aparate de răcit

- (104) Vânzările de aparate de răcit (frigidere și congelatoare) marca Vedette se ridicau, în anul 2007, la [10-20] milioane EUR, reprezentând [0-5] % din cifra de afaceri a grupului FagorBrandt.
- (105) Încetarea comercializării aparatelor de răcit pentru o perioadă de cinci ani va permite concurenților prezenți pe piața franceză să își consolideze poziția în acest sector. Conform studiului GfK din 2007, principalii concurenți ai întreprinderii FagorBrandt – care deține o cotă de piață de [...] % – pe piața de frigidere din Franța sunt Whirlpool ([...] %), Indesit ([...] %) și Electrolux ([...] %). Pe piața de congelatoare, principalii concurenți ai FagorBrandt ([...] %) sunt Whirlpool ([...] %), Liebherr ([...] %) și Electrolux ([...] %).

⁽⁴⁵⁾ Pe piața franceză, Vedette este o marcă poziționată [...] pe piața aparatelor [...]. Măsurile propuse nu reduc, prin urmare, prezența FagorBrandt pe piața aparatelor [...]. Totuși, majoritatea grupurilor concurente cu FagorBrandt pe [...] dețin, de asemenea, mărci concurente ale mărcii Vedette pe piața aparatelor [...]. Prin urmare, grupurile respective vor beneficia de retragerea aparatelor Vedette descrise anterior.

Aparate de gătit

- (106) Vânzările de aparate de gătit marca Vedette se ridicau, în 2007, la [5-10] milioane EUR, reprezentând [0-5] % din cifra de afaceri a grupului FagorBrandt.
- (107) Încetarea comercializării aparatelor de gătit pentru o perioadă de cinci ani va permite, în consecință, concurenților să își consolideze poziția pe piața de aragazuri. Conform studiului GfK din 2007, principalii concurenți ai întreprinderii FagorBrandt (care deține o cotă de piață de [...] %) pe piața de aragazuri din Franța sunt Indesit ([...] %), Electrolux ([...] %) și Candy ([...] %).

Mașini de spălat vase

- (108) Vânzările la mașini de spălat vase marca Vedette se ridicau, în 2007, la [5-10] milioane EUR, reprezentând [0-5] % din cifra de afaceri a grupului FagorBrandt.
- (109) Conform studiului GfK din 2007, principalii concurenți ai FagorBrandt (care deține o cotă de piață de [...] %) pe piața mașinilor de spălat vase din Franța sunt BSH ([...] %), Whirlpool ([...] %) și Electrolux ([...] %). În consecință, sistarea comercializării mașinilor de spălat vase marca Vedette va permite concurenților să își extindă prezența pe piață.

Concluzie

- (110) Pe scurt, aparatele Vedette a căror comercializare va fi sistată reprezintă [0-5] % din cifra de afaceri a grupului⁽⁴⁶⁾. Autoritățile franceze afirmă că aceasta va necesita modificări semnificative în cadrul întreprinderii [...].

6.5.4. Concluzie privind măsurile compensatorii propuse de autoritățile franceze și impunerea de către Comisie a unei măsuri compensatorii suplimentare

- (111) Măsurile compensatorii propuse constau în sistarea pentru o durată de cinci ani a comercializării anumitor aparate (de gătit, de răcit și de spălat vase) marca Vedette⁽⁴⁷⁾ și cesiunea Brandt Components. Este vorba despre o reducere reală a prezenței pe piață (deloc neglijabilă), dar de o amploare limitată.

⁽⁴⁶⁾ În 2007, acestea reprezentau [30-40] % din cifra de afaceri a mărcii Vedette și [0-10] % din vânzările FagorBrandt de electrocasnice mari pe piața franceză.

⁽⁴⁷⁾ Scopul măsurii este retragerea de pe piață a aparatelor Vedette respective. Prin urmare, este clar că efectul măsurii ar dispărea dacă FagorBrandt ar acorda unei alte întreprinderi o autorizație pentru producția și/sau comercializarea aparatelor sub marca Vedette.

- (112) Cu toate acestea, Comisia estimează că măsura compensatorie în ceea ce privește marca Vedette propusă de autoritățile franceze este singura măsură compensatorie validă și nu este suficientă. Prin urmare, Comisia hotărăște să impună, ca o condiție a compatibilității, prelungirea cu încă trei ani a încetării comercializării produselor marca Vedette. În practică, în timp ce interdicția propusă are o durată de cinci ani, aceasta va fi extinsă cu trei ani, ajungând la un total de opt ani.
- (113) Potrivit informațiilor pe care le deține Comisia la 21 octombrie 2008, impactul măsurii compensatorii („MC”) în ceea ce privește scăderea cifrei de afaceri poate fi evaluat în două moduri, conform tabelului 2 de mai jos ⁽⁴⁸⁾.

Tabelul 2

Milioane EUR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Cifra de afaceri a FagorBrandt	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]
Impactul MC, estimare superioară	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]
Impactul MC, estimare inferioară	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]

- (114) Cifrele din tabelul 2 corespunzătoare anilor 2009-2012 sunt cifrele furnizate de autoritățile franceze și de FagorBrandt cu privire la impactul măsurii compensatorii pe care o propun [în ceea ce privește impactul, a se vedea de asemenea considerentul (143) și următoarele].
- (115) O primă modalitate de a calcula impactul măsurii compensatorii suplimentare impuse de Comisie este de a multiplica cu 3 pierderile de venituri din ultimul an evaluat de autoritățile franceze (și anume, 2012). Într-un scenariu optimist pentru întreprindere, impactul este, așadar, de $3 \times [40-60]$ de milioane, și anume, [120-180] de milioane EUR.
- (116) O a doua modalitate de a calcula impactul măsurii compensatorii suplimentare este de a extrapola cifrele din 2013 până în 2016 aplicând o creștere lineară de [1,5-3] % la cifrele din 2012 în prelungirea creșterii cifrei de afaceri evaluată la [1,5-3] % de întreprindere între 2009 și 2012. Din motivele expuse la considerentul (125) și următoarele, această ipoteză de creștere a cifrei de afaceri este considerată, în fapt, rezonabilă, având în vedere strategia grupului și perspectivele pieței. Din acest punct de vedere, într-un scenariu optimist pentru întreprindere, măsura compensatorie va priva grupul FagorBrandt de o cifră de afaceri de [120-180] de milioane EUR.
- (117) Prin urmare, măsura compensatorie propusă pare adecvată și suficientă în sine pentru a reduce în mod proporțional efectele negative asupra concurenței care rezultă din acordarea ajutorului în cauză: într-un scenariu optimist, aceasta privează întreprinderea de o cifră de afaceri cuprinsă între [120-180] de milioane EUR în perioada 2014-2016. Cifra de afaceri nerealizată le va permite concurenților să își crească vânzările. De asemenea, măsura compensatorie va face mai complicată, pentru întreprindere, reintroducerea produselor Vedette în cauză după 8 ani de absență (în prezent, sunt comercializate numai mașinile de spălat marca Vedette). Într-adevăr, chiar dacă marca nu dispare complet, costul revenirii este proporțional cu anii de absență de pe piață. Cu cât marca va fi mai mult timp absentă de pe piață, cu atât pierderea notorietății se va accentua.
- (118) În plus, trebuie să se verifice dacă noua măsură compensatorie permite, de asemenea, compensarea avantajului concurențial provenit din efectul cumulat al ajutorului italian și al ajutorului de restructurare. Într-adevăr, se poate considera că, la 21 octombrie 2008, FagorBrandt dispunea de o sumă de 3 190 878,02 EUR (respectiv aproximativ 4 milioane EUR cu dobândă) de care nu ar fi trebuit să beneficieze. Avantajul are un impact asupra concurenței: întreprinderea dispunea de lichidități suplimentare. Totuși, măsura compensatorie suplimentară are ca efect compensarea acestei atingeri aduse concurenței.

⁽⁴⁸⁾ În tabel, se pleacă de la ipoteza că măsura debutează efectiv la 1 ianuarie 2009.

- (119) Tabelul 3 de mai jos arată pierderea netă (sau *free cash flow* negativ) în legătură cu măsura compensatorie. Cifrele pentru anii 2009-2012 sunt cifrele notificate Comisiei de către autoritățile franceze. Cifrele pentru anii 2013-2016 sunt o extrapolare obținută măbind cu [1,5-3] % pe an cifrele din anul 2012 ⁽⁴⁹⁾.

Tabelul 3

Milioane EUR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rezultat final fără MC	[0-5]	[5-10]	[10-15]	[10-15]	[15-20]	[15-20]	[15-20]	[15-20]
Impactul MC, estimare superioară	- [10-15]	- [5-10]	- [5-10]	- [5-10]	- [5-10]	- [5-10]	- [5-10]	- [5-10]
Impactul MC, estimare inferioară	- [15-20]	- [5-10]	- [5-10]	- [5-10]	- [5-10]	- [5-10]	- [5-10]	- [5-10]

- (120) Prin urmare, rezultă că, într-un scenariu optimist (pentru întreprindere), trei ani suplimentari privează FagorBrandt de lichidități cu o valoare cuprinsă între [10-20] de milioane EUR (dacă înmulțim cu 3 cifra din 2012) și [10-20] de milioane EUR (dacă adăugăm cifrele extrapolate). Cu alte cuvinte, impunerea acestei noi măsuri compensatorii compensează substanțial avantajul de a fi dispus de lichidități în valoare de aproximativ 4 milioane EUR.
- (121) În sfârșit, faptul că măsurile compensatorii se extind dincolo de sfârșitul perioadei de restructurare (stabilită la 31 decembrie 2012) nu le face inadecvate. Într-adevăr, dacă măsurile compensatorii sunt datorate în temeiul acordării unui ajutor de restructurare, acestea nu fac parte din procesul de restructurare în sine ci reprezintă o compensare acordată concurenților întreprinderii ajutate în vederea compensării atingerii aduse concurenței pe care este posibil ca aceștia să o suporte. Efectul și utilitatea lor nu sunt, așadar, repuse în discuție prin faptul că acestea se întind pe o perioadă care depășește perioada de restructurare, ca urmare a faptului că au fost instituite datorită unei operațiuni de restructurare facilitată de un ajutor de stat și a faptului că au drept obiect și efect compensarea atingerii aduse concurenței care rezultă din ajutorul în cauză.
- (122) În consecință, Comisia estimează că măsurile permit evitarea denaturărilor excesive ale concurenței, în sensul punctelor (38) – (40) din orientările privind restructurarea.
- 6.6. Restabilirea viabilității întreprinderii**
- 6.6.1. Planul de restructurare, perspectivele pieței și credibilitatea previziunilor incluse în planul de restructurare**
- (123) Planul de restructurare a întreprinderii FagorBrandt, demarat deja, prevede, în esență:
- o reorientare și o dezvoltare orientată spre [...];
 - o eficientizare a politicii de cumpărare și [...];
 - cesiuni ale activităților și închideri ale unor uzine ⁽⁵⁰⁾;
 - reduceri de efective ⁽⁵¹⁾;
 - măsuri care vizează consolidarea perenității întreprinderii ⁽⁵²⁾.
- (124) După examinare, Comisia confirmă ceea ce anunțase în decizia de inițiere a procedurii, și anume că ea consideră că planul va fi în conformitate cu exigențele prevăzute la punctele (35) – (37) din orientările privind restructurarea. Cu alte cuvinte, planul de restructurare pare să permită restabilirea viabilității pe termen lung a întreprinderii.
- (125) Totuși, Comisia ține să își prezinte în continuare analiza și concluziile privind perspectivele de piață și credibilitatea previziunilor care figurează în planul de restructurare.
- (126) Comisia a evaluat previziunile din planul de restructurare, în special în ceea ce privește perspectivele de creștere. Comisia ține să amintească că numai datele disponibile în octombrie 2008 sunt luate în considerare în prezenta decizie.

⁽⁴⁹⁾ În condiții identice, pare rezonabil să se rețină cota de [1,5-3] %, deoarece această cotă este cea care este acceptată ca o ipoteză de creștere rezonabilă a cifrei de afaceri, având în vedere strategia grupului și perspectivele pieței [a se vedea considerentul (125) și următoarele].

⁽⁵⁰⁾ FagorBrandt a vândut, în martie 2004, uzina din Nevers (motoare electrice), iar în ianuarie 2005 a închis uzina din Lesquin (congelatoare). În cele din urmă, în 2006, grupul a oprit producția de cuptoare cu microunde neîncastrabile în uzina din Aizenay

⁽⁵¹⁾ Grupul a instituit [...]. Și mai multe măsuri au fost luate în Franța, în 2006. În același an, grupul a început, de asemenea, să eficientizeze uzina italiană din Verolanuova

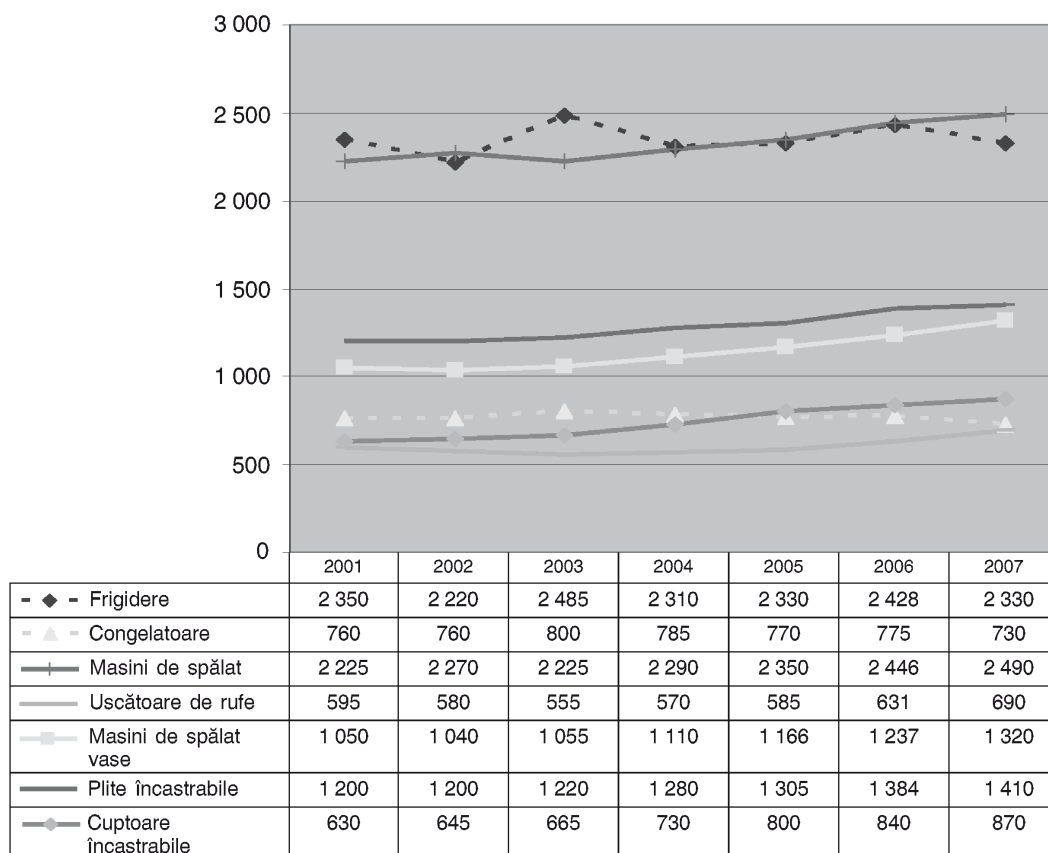
⁽⁵²⁾ În ceea ce privește măsurile de dezvoltare a perenității întreprinderii și ca urmare a studiilor efectuate între martie 2004 și februarie 2005, grupul: [...].

- (127) Potrivit CECED ⁽⁵³⁾, creșterea în volum a pieței europene între 2005 și 2007 arată o evoluție moderată în Europa de Vest (aproximativ 2 % pe an) și o evoluție susținută în Europa de Est (7 % pe an, cu aproximație). Cu toate acestea, acest ultim procent de creștere este aleatoriu deoarece depinde de fluctuațiile economiei, o creștere de două cifre putând alterna cu ușurință cu o scădere identică.
- (128) Dacă, pe termen lung, se poate anticipa o convergență a comportamentelor de cumpărare din Europa de Est și de Vest, slaba putere de cumpărare a țărilor din Europa de Est conduce la o concentrare a cererii pentru produse de primă necesitate (mașini de spălat rufe sau frigidere) și mai ieftine. Or, tocmai pe aceste piețe au intrat concurenții turci și asiatici.
- (129) Piețele cu potențial pentru întreprinderea FagorBrandt se află, deci, în Europa de Vest, deoarece acestea sunt mai importante ca valoare, dar și ca volum și sunt mai puțin susținute de produsele din segmentul inferior, pe piața

căroră FagorBrandt nu mai poate fi competitivă și care se află la originea creșterii considerabile în Europa de Est.

- (130) Mai precis, piața de referință a întreprinderii FagorBrandt este piața franceză, unde grupul realizează [50-80] % din vânzări, produce [80-100] % din volumul de producție și de pe care recrutează [80-100] % din angajații grupului. Potrivit GIFAM ⁽⁵⁴⁾, în Franța, piața electrocasnicelor mari a crescut în anul 2007 cu 1 % față de 2006, atât ca volum, cât și ca valoare. Mai precis, piața aparatelor [...] pe care FagorBrandt dorește să se concentreze a cunoscut o creștere de [...] % față de anul 2006, în timp ce în cazul aparatelor [...], vânzările au scăzut cu [...] %.
- (131) Evoluțiile pe tip de produse arată că piețele-pilot care se dezvoltă în Europa și, în special, în Franța sunt, în esență, cele ale produselor [...]. Creșterea produselor [...] este semnificativă, în timp ce sectorul aparatelor de răcit este în stagnare aproape totală, după cum se arată în tabelul următor, extras din studiul GIFAM:

Tabelul 4

⁽⁵³⁾ CECED: Consiliul European al Producătorilor de Echipamente Casnice, organizație care reunește 15 producători de dimensiuni cel puțin europene și 26 de asociații din sector, prezente în mai multe țări europene (membre sau nu ale Uniunii Europene).

⁽⁵⁴⁾ GIFAM: Gruparea Interprofesională a Producătorilor de Aparatură și Echipamente Casnice, alcătuită din aproximativ cincizeci de întreprinderi prezente pe piețele de electrocasnice.

- (132) În consecință, alegerea întreprinderii FagorBrandt, pe de o parte, de a se reorienta, în special pe [...] și, pe de altă parte, de a dezvolta [...], pare coerentă cu evoluția diferitelor segmente și produse.
- (133) După analizarea celorlalte elemente fundamentale ale planului de restructurare care vizează justificarea caracterului pertinent al previziunilor privind rentabilitatea operațională a întreprinderii FagorBrandt în timp, Comisia estimează că previziunile din tabelul 5 sunt realiste.

Tabelul 5

Milioane EUR	2009	2010	2011	2012
Cifra de afaceri a Fagor-Brandt	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]
Rezultat final	[0-5]	[5-10]	[10-15]	[10-15]

- (134) În consecință, restul analizei se va limita la două rezerve precise în ceea ce privește caracterul realist și suficient al planului de restructurare, care au fost exprimate în decizia de inițiere a procedurii.
- (135) În primul rând, Comisia a cerut explicații cu privire la creșterea prevăzută de 20 % a cifrei de afaceri în anul 2007. Autoritățile franceze au explicat că domeniul de activitate a întreprinderii FagorBrandt s-a modificat în 2006 prin transferarea de către Fagor la FagorBrandt a distribuției de aparate marca Fagor pe piețele engleză și franceză, iar apoi a totalității activităților franceze ale Fagor⁽⁵⁵⁾. Cifra de afaceri corespunzătoare acestor activități a fost estimată la [50-100] de milioane EUR pentru 2007 și a fost inclusă în cifra de afaceri a întreprinderii FagorBrandt pentru anul 2007. În aceeași sferă, creșterea prevăzută a cifrei de afaceri nu era decât de [5-10] %. În consecință, Franța a comunicat Comisiei cifra de afaceri efectiv realizată în 2007. Aceasta se ridică la 903 milioane EUR față de 779,7 milioane EUR în 2006, reprezentând o creștere de 16 % de la un an la altul.
- (136) În al doilea rând, Comisia a observat că planul de restructurare nu indica modul în care întreprinderea FagorBrandt intenționa să ramburseze ajutorul incompatibil primit de filiala sa italiană, ceea ce constituie un risc pentru restabilirea viabilității întreprinderii. Autoritățile franceze au precizat că rambursarea ajutorului italian de către Brandt Italia ar trebui să fie, după toate probabilitățile, mai mică de 200 000 EUR [a se vedea considerentul (70) și următoarele]. Cu toate acestea, după cum Comisia a arătat deja [a se vedea considerentul (76) și următoarele], valoarea ajutorului italian care trebuie luată în considerare în scopul prezentei decizii se ridică la 3 190 878,02 EUR, la care trebuie adăugată dobânda până la data de 21 octombrie 2008. Comisia consideră totuși că rambursarea estimată din această sumă nu repune în discuție restabilirea viabilității întreprinderii
- din moment ce FagorBrandt este obligată să își crească contribuția proprie cu o sumă echivalentă cu 3 190 878,02 EUR plus dobânda [a se vedea în acest sens considerentul (149) și următoarele].
- (137) În baza considerațiilor anterioare, Comisia a conchis că rezervele privind restabilirea viabilității, exprimate în decizia de inițiere a procedurii, au fost înlăturate.
- 6.6.2. *Rezervele cu privire la restabilirea viabilității exprimate de o parte interesată*
- (138) Astfel cum s-a arătat anterior, concurentul care și-a păstrat anonimul contestă faptul că restructurarea ar putea restabili viabilitatea pe termen lung a întreprinderii. În primul rând, acesta consideră că întreprinderea ar fi trebuit să transfere o parte din producție către zone de producție cu costuri reduse, unde poate beneficia de economii de scară. În al doilea rând, întreprinderea nu ar putea face investițiile necesare pentru a-și îmbunătăți produsele având în vedere că este vorba despre o industrie care, an de an, necesită investiții importante în echipamente industriale, proiectare, cercetare și dezvoltare. În ultimul rând, concurentul anonim subliniază că întreprinderea rămâne prea mică în comparație cu concurenții săi. În considerentele următoare, Comisia va încerca să verifice dacă observațiile concurentului care a solicitat anonimul repun în discuție concluziile acesteia cu privire la restabilirea viabilității.
- (139) În ceea ce privește necesitatea de a transfera o parte din producție în țări cu costuri mai reduse de producție, Comisia observă că autoritățile franceze au răspuns de fapt la acest punct. Acestea reamintesc că dezvoltarea vizată de FagorBrandt (produse cu valoare adăugată mare și produse inovatoare), precum cea a unora dintre concurenții săi strict europeni, este incompatibilă cu o sistematizare a producției lor în țările cu costuri reduse de producție. [...]. Pentru concurenții importanți, implantarea de unități de producție în țările cu costuri reduse de producție reflectă, de asemenea, dorința acestora de a-și dezvolta și vânzările în locațiile respective.

⁽⁵⁵⁾ Comisia a analizat dacă integrarea sporită a FagorBrandt în Fagor repune în discuție concluziile exprimate la punctul 27 din decizia de inițiere a procedurii privind eligibilitatea întreprinderii FagorBrandt de a beneficia de ajutor. Comisia a conchis că nu este cazul, deoarece majoritatea elementelor invocate la acest punct rămân valabile.

Tabelul 7

Încetarea comercializării de aparate de răcit, de gătit și de spălat vase marca Vedette (milioane EUR)	Scenariu pesimist					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Cifra de afaceri	903,0	[900-1 000]	[900-1 000]	[900-1 000]	[900-1 000]	[900-1 000]
Marja brută	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rezultatul din exploatare înaintea elementelor nerecurente	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rezultatul din exploatare (EBIT)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rezultatul înaintea impozitării	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rezultatul net	- [5-10]	- [5-10]	- [10-15]	[0-5]	[0-5]	[5-10]
Fluxul de trezorerie disponibil (Free Cash Flow)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Fluxul de trezorerie disponibil cumulată	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(144) Tabelele 6 și 7 se bazează pe ipotezele următoare privind reducerile cifrei de afaceri, pe care le va antrena retragerea de pe piață a mai multor game de aparate comercializate sub marca Vedette. O astfel de retragere poate determina:

- o reducere a vânzărilor pentru gama de aparate marca Vedette, a cărei comercializare este suspendată;
- o reducere a vânzărilor celorlalte game de aparate comercializate sub marca Vedette⁽⁵⁶⁾ (efect de gamă negativ asupra aparatelor marca Vedette);
- o reducere a vânzărilor celorlalte mărci (efect de portofoliu negativ asupra tuturor mărcilor grupului FagorBrandt).

(145) Scenariul optimist nu ține cont decât de efectele (a) și (b) menționate la considerentul (144), iar pierderea legată de sistarea comercializării unui produs va reprezenta o pierdere de [70-90] % din cifra de afaceri a liniei de produse sistate (cele [10-30] % rămase sunt recuperate de FagorBrandt prin intermediul creșterii vânzărilor

unor produse identice vândute sub alte mărci decât Vedette) și de [20-30] % din cifra de afaceri a celorlalte produse comercializate sub marca Vedette. Scenariul pesimist ține cont de efectul menționat la litera (c) de la considerentul (144), care presupune o pierdere de [110-130] % pentru linia de produse sistată (pierderea poate nu numai să afecteze 100 % din cifra de afaceri a liniei de produse sistate, ci și să afecteze alte produse și mărci decât linia a cărei comercializare este sistată) și de [20-40] % pentru celelalte produse comercializate sub marca Vedette. Autoritățile franceze explică faptul că o asemenea ipoteză pesimistă corespunde unei experiențe cunoscute de către întreprindere: aceasta a decis în 2003 să abandoneze comercializarea de cuptoare cu microunde sub marca Vedette în Franța pentru a se concentra pe marca Brandt, care avea o forță de vânzare specifică. Sistarea a avut un efect catalizator foarte negativ deoarece nu numai că s-a pierdut în totalitate cifra de afaceri realizată sub marca Vedette, dar pierderea a atins și marca Brandt (pierderea totală la cele două mărci de [...] aparate în 2 ani, față de vânzările inițiale de [...] unități, din care [...] sub marca Vedette, reprezentând o pierdere de [120-140] % din volumele abandonate)⁽⁵⁷⁾.

⁽⁵⁶⁾ Reducerea rezultă din efectele induse de încetarea comercializării produselor sub marca Vedette asupra vizibilității mărcii Vedette față de distribuitori.

⁽⁵⁷⁾ Comisia estimează, pe baza informațiilor furnizate de autoritățile franceze, că este puțin probabil ca scenariul pesimist să se realizeze. Într-adevăr, autoritățile franceze fondează scenariul pe experiența privind cuptoarele cu microunde Vedette. Or, după cum se va arăta, acesta este un produs pe a cărui piață FagorBrandt nu mai era competitivă (motiv pentru care a decis să oprească producția internă) și pe care se impun puternic producători din țări cu costuri reduse de producție. Ipoteza reținută de autoritățile franceze, și anume că decizia de stopare a comercializării cuptoarelor cu microunde sub marca Vedette este singura responsabilă pentru întregul declin al vânzărilor de cuptoare cu microunde observat în cei doi ani pare, așadar, o ipoteză extremă.

(146) Pe baza analizei datelor incluse în cele două tabele precedente și a celorlalte date furnizate de autoritățile franceze, Comisia remarcă faptul că măsurile compensatorii selectate vor slăbi întreprinderea deoarece vor cauza o deteriorare a rezultatului întreprinderii începând cu 2009, anul punerii în aplicare a acestora. Cu toate acestea, întreprinderea va reveni la un rezultat net pozitiv începând cu 2010, iar profitul va crește în anii următori. Comisia estimează, prin urmare, că măsurile compensatorii propuse de autoritățile franceze, chiar dacă slăbesc întreprinderea, nu împiedică restabilirea viabilității acesteia.

(147) Această concluzie nu este repusă în discuție prin impunerea unei măsuri compensatorii suplimentare de către Comisie, și anume necesitatea de a prelungi cu trei ani încetarea comercializării produselor din marca Vedette în cauză.

(148) Într-adevăr, după cum reiese din tabelul 3 care prezintă impactul măsurii compensatorii suplimentare asupra rezultatului final al întreprinderii, acesta va rămâne pozitiv în anii 2014-2016, înregistrând o creștere estimată la [1,5-3] %. Prin urmare, aceeași concluzie se impune cu privire la măsura compensatorie dispusă de Comisie: deși slăbește întreprinderea, aceasta nu va împiedica restabilirea viabilității.

6.7. Ajutor limitat la minimum: contribuție reală, care nu conține ajutor

(149) Pentru ca ajutorul să poată fi aprobat, în conformitate cu punctele (43)–(45) din orientările privind restructurarea, se recomandă ca valoarea și intensitatea ajutorului să fie limitate strict la valoarea minimă necesară pentru a permite restructurarea în funcție de disponibilitățile financiare ale întreprinderii, ale acționarilor acesteia sau ale grupului din care face parte. Beneficiarii ajutorului trebuie să contribuie substanțial la planul de restructurare cu resursele proprii, inclusiv prin vânzarea de active care nu sunt indispensabile supraviețuirii întreprinderii sau printr-o finanțare externă obținută în condițiile pieței.

(150) După cum s-a arătat la punctul (43) din decizia de inițiere a procedurii, costurile de restructurare, astfel cum au fost prezentate în notificarea autorităților franceze, se ridică la 62,5 milioane EUR. Întreprinderea intenționează să contribuie cu 31,5 milioane EUR și să primească un ajutor de 31 de milioane EUR.

	Milioane EUR	%
Costuri de restructurare	62,5	100 %
Finanțate prin:		
Efortul propriu al beneficiarului	4,6	7,4 %
Aportul acționarilor	26,9	43 %
Ajutor de stat	31	49,6 %

(151) La punctul (44) din decizia de inițiere, Comisia formulează două rezerve în ceea ce privește aceste date. Pe de o parte, Comisia solicită autorităților franceze să justifice de ce nu au inclus rambursarea ajutorului acordat în baza articolului 44f în costurile de restructurare. Pe de altă parte, Comisia solicită să se explice natura efortului propriu al beneficiarului.

(152) Autoritățile franceze au răspuns celei de-a doua rezerve precizând că efortul propriu al beneficiarului este reprezentat de împrumuturile bancare obținute de FagorBrandt pe piață. Autoritățile franceze precizează că întreprinderea a contractat în 2006 împrumuturi bancare în valoare de [20-40] milioane EUR, majorate la [20-40] milioane EUR în 2007⁽⁵⁸⁾. Împrumuturile au fost garantate cu [...]. Comisia remarcă faptul că este vorba despre o „finanțare externă obținută în condițiile pieței”, astfel cum este definită la punctul (43) din orientările privind restructurarea, care constituie, prin urmare, o contribuție valabilă.

(153) În ceea ce privește prima rezervă exprimată de Comisie, autoritățile franceze menționează că rambursarea unui ajutor incompatibil nu poate fi considerată, *a priori*, ca reprezentând costuri de restructurare [sau efort propriu al întreprinderii beneficiare în sensul punctelor (43) și (44) din orientările privind restructurarea]. Din acest motiv, autoritățile franceze nu au luat în calcul ajutorul acordat în baza articolului 44f drept costuri de restructurare. Totuși, acestea arată că, bineînțeles, rambursarea, evaluată la aproximativ [25-30] milioane EUR (inclusiv dobânzi), este integrată în planul de afaceri anexat notificării, ca oricare alte cheltuieli financiare normale. Comisia consideră că este indispensabil ca rambursarea să fie luată în calcul în planul de afaceri, ceea ce este cazul aici⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁸⁾ Scrisoarea autorităților franceze din 15 februarie 2008.

⁽⁵⁹⁾ În decizia sa din 26 aprilie 2006 cu privire la ajutorul de stat pe care Franța intenționează să-l pună în aplicare în favoarea întreprinderii Euromoteurs (JO L 307, 7.11.2006, p. 213), Comisia a considerat că faptul că planul de restructurare propus nu lua în calcul rambursarea unui ajutor incompatibil primit de întreprindere confirmă concluzia potrivit căreia planul respectiv nu permitea restabilirea viabilității pe termen lung a întreprinderii.

(154) Cu toate acestea, trebuie ținut cont, de asemenea, de faptul că, la 21 octombrie 2008, ajutorul italian perceput de Brandt Italia se ridică la 3 190 878,02 EUR, sumă la care trebuie adăugată dobânda. Prin urmare, nu poate fi exclus faptul că această sumă se regăsește în contribuția proprie prevăzută de întreprindere. În consecință, contribuția proprie a beneficiarului scade sub pragul de 50 % prevăzut la punctul (44) din orientările privind restructurarea.

(155) Prin urmare, pentru a se asigura că contribuția proprie a întreprinderii nu include niciun ajutor și reprezintă cel puțin 50 % din costurile de restructurare, Comisia impune, ca o condiție la prezenta decizie pozitivă, o creștere a contribuției proprii proporțională cu valoarea ajutorului italian, și anume 3 190 878,02 EUR, sumă la care trebuie adăugată dobânda până la 21 octombrie 2008.

(156) Concret, contribuția proprie la costurile de restructurare propusă de FagorBrandt va trebui să fie mărită cu această sumă (prin împrumut, prin contribuția acționarilor sau altfel) înainte de sfârșitul perioadei de restructurare a întreprinderii, fixată la 31 decembrie 2012. Autoritățile franceze vor trebui să aducă dovada creșterii în termen de două luni de la data scadentă fixată la 31 decembrie 2012.

(157) În ceea ce privește afirmația concurentului care își păstrează anonimatul că ajutorul nu s-a limitat la valoarea minimă, Comisia confirmă că, pe lângă verificarea respectării criteriului formal al unei contribuții proprii mai mari de 50 %, aceasta a evaluat, de asemenea, măsura în care ajutorul s-a limitat strict la valoarea minimă, în special pe baza criteriilor definite la punctul (45) din orientările privind restructurarea. Comisia estimează că această condiție a fost respectată că valoarea ajutorului nu permite întreprinderii să dispună „de lichidități excedentare pe care să le orienteze către activități agresive, care ar putea provoca denaturări pe piață și care să nu aibă legătură cu procesul de restructurare.”

(158) Comisia observă, în special, că după acordarea ajutorului și la sfârșitul perioadei de restructurare, grupul va fi în continuare îndatorat semnificativ, cu un raport datorie/capitaluri proprii mai mare decât 1. Prin urmare, FagorBrandt va trebui să aloce lichiditățile obținute în special pentru reducerea nivelului de îndatorare.

6.8. Principiul „pentru prima și ultima dată”

(159) În conformitate cu punctul (72) și următoarele din orientările privind restructurarea, un ajutor de restructurare nu

trebuie să fie acordat decât o singură dată într-o perioadă de zece ani.

(160) În speță, ajutoarele francez și italian de care FagorBrandt a beneficiat nu pot fi clasificate drept ajutoare de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate. Într-adevăr, în momentul acordării acestor ajutoare, în 2002 și, respectiv, în 2003, FagorBrandt nu era în dificultate, după cum s-a demonstrat la considerentele (45) - (56).

(161) În consecință, principiul „pentru prima și ultima dată” prevăzut de orientările privind restructurarea este respectat.

6.9. Punerea în aplicare integrală a planului

(162) Planul de restructurare a întreprinderii FagorBrandt, inclusiv totalitatea angajamentelor Franței, trebuie să fie pus în aplicare integral⁽⁶⁰⁾. Comisia solicită să fie informată cu privire la evoluția punerii în aplicare a planului, precum și cu privire la angajamentele aferente.

7. CONCLUZII

(163) Ajutorul poate fi declarat compatibil cu piața comună, cu condiția să fie îndeplinite toate condițiile impuse.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul pe care Franța intenționează să îl pună în aplicare în favoarea întreprinderii FagorBrandt, în valoare de 31 de milioane EUR, este compatibil cu piața comună, în condițiile prevăzute la articolul 2.

Articolul 2

1. Autoritățile franceze suspendă plata ajutorului menționat la articolul 1 din prezenta decizie către întreprinderea FagorBrandt până la recuperarea efectivă de la FagorBrandt a ajutorului incompatibil la care se face referire în Decizia 2004/343/CE a Comisiei din 16 decembrie 2003⁽⁶¹⁾.

2. Planul de restructurare a întreprinderii FagorBrandt, astfel cum a fost comunicat Comisiei de către Franța la 6 august 2007, este executat integral.

⁽⁶⁰⁾ Astfel cum s-a arătat anterior, planul de restructurare a început în 2004, iar majoritatea măsurilor de restructurare au fost deja puse în aplicare.

⁽⁶¹⁾ Decizia Comisiei din 16 decembrie 2003 privind schema de ajutoare pusă în aplicare de Franța în privința preluării întreprinderilor aflate în dificultate, JO L 108, 16.4.2004, p. 38.

3. Contribuția proprie la costurile de restructurare propusă de FagorBrandt, în valoare de 31,5 milioane EUR, este mărită cu 3 190 878,02 EUR, precum și cu dobânda la această sumă corespunzătoare perioadei cuprinse între data punerii la dispoziția întreprinderii FagorBrandt a ajutorului italian și 21 octombrie 2008. Creșterea contribuției are loc înainte de sfârșitul perioadei de restructurare a întreprinderii, fixată la 31 decembrie 2012. Autoritățile franceze aduc dovada acestei creșteri în termen de două luni de la data scadentă fixată la 31 decembrie 2012.

4. FagorBrandt sistează comercializarea aparatelor de răcit, de gătit și de spălat vase marca Vedette pentru o perioadă de opt ani.

5. Pentru a asigura respectarea condițiilor prevăzute la alineatele (1)-(4) din prezentul articol, Franța informează Comisia, prin rapoartele anuale, cu privire la evoluția restructurării întreprinderii FagorBrandt, recuperarea ajutorului incompatibil menționat la alineatul (1), plata ajutorului compatibil și punerea în aplicare a măsurilor compensatorii.

Articolul 3

Franța informează Comisia, în termen de două luni de la data notificării prezentei decizii, cu privire la măsurile adoptate în vederea respectării acesteia.

Articolul 4

Prezenta decizie se adresează Republicii Franceze.

Adoptată la Bruxelles, 25 iulie 2012.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte